

De Hollandsche Molen

Vereniging tot behoud van molens in Nederland

Samengevoegde jaarrekening 2009

Amsterdam, 19 mei 2010

Vastgesteld door de Algemene Vergadering
van De Hollandsche Molen, d.d. 3 juni 2010

Inhoudsopgave

Bestuursverslag 2009 (incl. verantwoordingsverklaring)	3
Samengevoegde balans per 31 december 2009	17
Winst- en verliesrekening over 2009	18
Resultaatbestemming	19
Toelichting behorende tot de samengevoegde jaarrekening 2009	20
Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling	21
Toelichting op de balans	
1. Vaste activa	26
2. Beleggingen	27
3. Voorraden	28
4. Vorderingen	28
5. Liquide middelen	30
6. Reserves	30
7. Fondsen	31
8. Kortlopende schulden	32
Toelichting samengevoegde staat van baten en lasten	
9. Baten eigen fondsenwerving	35
10. Baten verkopen	35
11. Aandeel in acties van derden	36
12. Subsidies	37
13. Resultaat beleggingen	38
14. Overige baten	38
15. Draagvlakverbreding	41
16. Belangenbehartiging	42
17. Advisering	43
18. Fondsen t.b.v. derden	44
19. Eigen molens	44
20. Kosten eigen fondsenwerving	45
21. Kosten verkopen	45
22. Kosten van beleggingen	45
23. Kosten beheer en administratie	46
24. Correctie jaarrekening 2008	48
Enkelvoudige balans per 31 december 2009	49
Enkelvoudige staat van baten en lasten over 2009	50
Toelichting behorende tot de enkelvoudige jaarrekening 2009	51
Bijlagen	54
Overige gegevens: accountantsverklaring	60

Bestuursverslag 2009 (incl. verantwoordingsverklaring)

Het bestuur van De Hollandsche Molen, Vereniging tot behoud van molens in Nederland biedt u hierbij de samengevoegde jaarrekening aan voor het boekjaar dat geëindigd is op 31 december 2009.

Met deze jaarrekening en de toelichting daarop, legt het bestuur verantwoording af over de besteding van de ontvangen contributiegelden, subsidies, schenkingen en legaten evenals de opbrengsten van het vermogen. Ook geeft dit verslag inzicht in de kosten die ten behoeve van de fondsenwerving zijn gemaakt in relatie tot de opbrengsten.

Uit de jaarrekening moge blijken, dat het aangehouden vermogen en in het bijzonder de opbrengsten van dit vermogen, volledig ten goede komen aan de doelstelling van de vereniging.

Vereniging De Hollandsche Molen is opgericht op 15 mei 1923. De vereniging is gevestigd te Amsterdam en stelt zich statutair ten doel: *het bevorderen van de belangstelling voor en kennis van molens, het in stand houden en doen functioneren ervan en de zorg voor hun omgeving.*

De Hollandsche Molen streeft ernaar alle nog bestaande wind- en watermolens in Nederland in stand te houden. De vereniging wil dit doel bereiken door:

- de belangstelling voor en kennis van molens te stimuleren;
- molens als historische werktuigen in stand te houden, te doen functioneren en zorg te besteden aan hun omgeving.

De Hollandsche Molen zet zich in voor de instandhouding van molens als onmisbare onderdelen van onze omgeving, in stad en landschap. Zonder deze “landmarks” neemt de kwaliteit van die omgeving sterk af. Molens zijn daarnaast werktuigen, die een cruciale rol gespeeld hebben in de economische en ruimtelijke ontwikkeling van ons land. Als zodanig moeten ze ook instandgehouden worden. Historisch verantwoord gerestaureerde molens, onderhouden door vakkundige ambachtslieden, in werking gesteld door gekwalificeerde molenaars en functionerend in een passende omgeving.

De Hollandsche Molen kan dit doel alleen bereiken als onafhankelijke, particuliere organisatie van zoveel mogelijk betrokken leden. De Hollandsche Molen richt zich op alle molens in Nederland en profileert zich als dé landelijke koepelorganisatie voor alle molens in Nederland.

Het beleid van de vereniging op middellange termijn is vastgelegd in het meerjarenbeleidsplan 2006 tot en met 2009. Voor het jaar 2009 is een activiteitenplan vastgesteld, dat richting geeft aan het realiseren van de strategische doelen draagvlakverbreding, belangenbehartiging, advisering en fondsenwerving van de vereniging in het verslagjaar.

Inleiding

Het jaar 2009 stond voor De Hollandsche Molen voor een groot deel in het teken van de zorgelijke ontwikkeling van de financiële positie van de vereniging. Geconstateerd werd dat er sprake is van een structureel tekort in de exploitatie dat niet door het vermogen afgedekt wordt en de directeur kreeg opdracht te onderzoeken welke mogelijkheden er waren om te komen tot aanpak van deze ongewenste situatie. Dit leidde tot een reeks van maatregelen, gericht op het verhogen van baten uit contributies, nalatenschappen, bijdragen moleneigenaren, betaalde dienstverlening en sponsoring. Tevens werden de uitgaven kritisch onder de loupe genomen.

In het verslagjaar verscheen de beleidsbrief Modernisering Monumentenzorg van minister dr. R.H.A. Plasterk. De Hollandsche Molen heeft de brief kritisch bekeken waarna samen met andere monumenten-organisaties met succes een aantal wijzigingen werd doorgevoerd.

Tevens werd afgelopen jaar de in de Tweede Kamer de Brim-regeling geëvalueerd, waarbij tot teleurstelling van de vereniging de zo gewenste vereenvoudiging van de reeds toegezegde Brim-subsidies niet werd gehonoreerd.

Goed nieuws was de start van het grootschalige digitaliseringsproject dat in 2011 moet uitmonden in de interactieve website Allemolens.nl. De bedoeling is dat hierop alle beschikbare molenkennis en historische bronnen over molens in digitale vorm te vinden zijn.

Verder vroegen de praktische en juridische voorbereidingen voor de aanleg van de spoortunnel onder molen De Roos te Delft veel aandacht van de vereniging, alsmede de voorbereiding en uitvoering van verschillende restauraties van eigen molens.

Kortom, 2009 was een moeilijk jaar, maar ook een jaar dat openingen biedt voor een betere toekomst.

Algemene Vergadering

De Algemene Vergadering van De Hollandsche Molen vond in het verslagjaar plaats op 7 maart 2009 in het Koninklijk Instituut voor de Tropen te Amsterdam. Na het huishoudelijk gedeelte volgde een presentatie van het werk van de Stichting Molendocumentatie en de uitreiking van Certificaten van Verdienste door de vereniging en jaarprijzen van de Stichting Vernuft en Volharding. Het middagprogramma bestond uit de traditionele jaarrede van de voorzitter, de presentatie van het definitieve Visiedocument Molenbehoud, een presentatie van het bouwhistorisch onderzoek naar molen De Roos Delft en de uitreiking van getuigschriften aan in 2008 geslaagde vrijwillige molenaars. De Algemene Vergadering werd afgesloten met de bijzondere film The Old Windmill Shop.

Bestuur

Het bestuur vergaderde in het verslagjaar in totaal negen maal. Belangrijkste onderwerpen die werden behandeld waren de samenstelling van het bestuur i.v.m. het terugtreden van de voorzitter en de vice-voorzitter in 2010, de financiële positie van De Hollandsche Molen, samenstelling van het bureau en de afronding van de reorganisatie, het monumentenbeleid van de rijksoverheid en de gevolgen van de Code Goed Bestuur voor Goede Doelen voor de vereniging. Op 26 augustus bracht het bestuur een werkbezoek aan Zeeland, waarbij gesproken werd met het bestuur van Vereniging De Zeeuwse Molen en gedeputeerde drs. H. van Waveren. Het bestuur bezoekt elk jaar een provincie om zo rechtsreeks uit het veld te vernemen welke molenzaken er spelen.

Het bestuur bestond in 2009 uit 7 onafhankelijke personen (tussen haakjes jaar van aftreden), te weten:

- de heer ir. J.J. de Zeeuw (2010), voorzitter, oud-dijkgraaf van het Waterschap Groot Geestmerambacht
  - mevrouw mr. F.G. van Diepen-Oost (2010), vice-voorzitter, oud-gedeputeerde van de provincie Noord-Holland
- nevenfuncties:*
- lid Raad van Commissarissen en audit commissie Vereniging Hendrick de Keyser
  - voorzitter Nationaal Park Zuid-Kennemerland

- voorzitter Stichting Samenwerking Nationale Parken Nederland
- lid bestuur Stichting Beheer Aandelen Fondsenbeheer Nederland.
- de heer mr.dr.s. E.S. Rijnders (2013), secretaris, algemeen directeur Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord N.V.

nevenfuncties:

- lid Raad van Toezicht diverse onderwijsorganisaties
- lid bestuur diverse bibliotheekorganisaties
- lid bestuur Milieufederatie Noord-Holland
- de heer mr drs. Th.W.C. Brok (2011), penningmeester, bestuursvoorzitter Verenigde Scholen J.A. Alberdingk Thijm

nevenfuncties:

- voorzitter The Dutch International Secondary Schools
- de heer drs. D.J. Braaij (2010), leraar aardrijkskunde Murmellius Gymnasium te Alkmaar
- mevrouw dr. H. Kaag-van der Boon (2012), afdelingsmanager Ruimte, Wonen en Ondernemen van de gemeente Den Helder
- de heer H.C. Kromhout (2013), oud-lid managementteam Algemeen Ledenbelang ANWB

nevenfuncties:

- secretaris Nederlands Centrum voor Vrijtijdsvraagstukken
- voorzitter FEE-N, Foundation for Environmental Education Nederland
- member of the Board of FEE International
- directeur Kromhout Strategie en Advies

In december 2009 besloot de heer H.C. Kromhout om persoonlijke redenen terug te treden als lid van het bestuur.

Dick Jan Braaij, bestuurslid van de vereniging en voorzitter van de examencommissie, kreeg op 9 mei een koninklijke onderscheiding voor zijn verdiensten voor het molenbehoud in Nederland.

Aan de leden van het bestuur zijn in het verslagjaar geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt. De bestuursleden ontvingen in 2009 evenals in 2008 geen bezoldiging. Aan bestuursleden is een reis- en verblijfkostenvergoeding verstrekt in 2009 van € 2.987 (2008: € 2.603).

Molenadviesraad

De Molenadviesraad kwam twee maal bijeen. Van de adviesraad wordt verwacht, dat zij gevraagd en ongevraagd het bestuur van de vereniging adviseert op het gebied van het molenbehoud en daarmee de koepelfunctie versterkt. De brede samenstelling van de Molenadviesraad waarborgt een inbreng vanuit alle geledingen van de molenwereld. Tijdens beide bijeenkomsten werd door middel van een zgn. rondje molenbeleid de ontwikkelingen op molengebied in de verschillende provincies inzichtelijk gemaakt. Daarnaast sprak de molenadviesraad over het molenbeleid van de rijksoverheid en het invoeren van een speciaal lidmaatschap van De Hollandsche Molen voor moleneigenaren.

Directie en samenstelling verenigingsbureau per 31 december 2009

De directie wordt gevormd door de heer L.M. (Leo) Endedijk. De directeur van de vereniging (1 f.t.e.) wordt bezoldigd naar salarisschaal 12 van de CAO Welzijn. De brutosalarissom van de directeur bedroeg inclusief vakantietoeslag en het werkgeversdeel van de pensioenpremie in 2009 € 82.048 (2008: € 78.151) In 2007 is het salaris getoetst aan de Adviesregeling Directiefunctie van de Vereniging van Fondsenwervende Instellingen (VFI), waaruit bleek dat het salaris van de directeur niet boven de normstelling komt.

Behalve de directeur waren per 31 december 2009 zeven personen werkzaam bij De Hollandsche Molen:

Ciska Buiten, receptioniste/ medewerker administratie (0,6 f.t.e.)

Ed van Gerven, medewerker communicatie (0,8 f.t.e.)

Ageethe Groenendaal, receptioniste / medewerker administratie (0,4 f.t.e.)

Jan-Derk Koudijs, senior adviseur molens (0,9 f.t.e.)

Ingeborg Pouwels, medewerker projecten (0,8 f.t.e.)

Mark Ravesloot, adviseur molenbiotoop (0,8 f.t.e.)

Marion de Vries, directiesecretaresse (0,7 f.t.e.)

Verantwoordingsverklaring

Sinds 2006 beschikt de vereniging over het Keur voor fondsenwervende instellingen van het Centraal Bureau Fondsenwerving en voegt zich naar de reglementen en richtlijnen van het CBF. Conform dit reglement dient in de jaarverslaggeving een verantwoordingsverklaring met betrekking tot drie algemeen geldende principes opgenomen te zijn:

1. onderscheid in de functies toezicht houden, besturen en uitvoeren;
2. optimaliseren van de effectiviteit en efficiëntie van de bestedingen;
3. omgang met belanghebbenden.

Ad 1. Onderscheid in de functies toezicht houden, besturen en uitvoeren

Binnen De Hollandsche Molen bepaalt het bestuur het beleid, stelt het de financiële richtlijnen vast en heeft het de eindverantwoordelijkheid voor het beleid.

Bestuursleden zijn allen benoemd voor een periode van vier jaar en maximaal 2 maal herkiesbaar; hiertoe is een rooster van aftreden opgesteld. De bestuursleden zijn vrijwilligers en ontvangen uitsluitend een vergoeding voor gemaakte reis- en andere onkosten.

De samenstelling van het bestuur behoefde in 2009 de nodige aandacht in verband met het aangekondigde aftreden van voorzitter en vice-voorzitter in 2010 vanwege het einde van hun benoemingstermijn. De heer De Zeeuw en mevrouw Van Diepen stelden zich niet herkiesbaar en voor beide functies werden functieprofielen opgesteld. In het najaar van 2009 werden gesprekken gevoerd met kandidaten, waarbij ook gezocht werd naar een bestuurslid ter vervanging van de heer H.C. Kromhout, die om persoonlijke redenen zijn bestuurslidmaatschap eind 2009 moest neer leggen. De benoeming van de nieuwe bestuursleden was geagendeerd voor de AV in 2010.

De Hollandsche Molen beschikt over een bureau dat de dagelijkse werkzaamheden vervult, onder leiding van een titulair directeur. In 2009 was dat de heer L.M. (Leo) Endedijk. In 2007 werd een volmacht t.b.v. de directeur door het bestuur vastgesteld, met daarin opgenomen bepalingen over het vertegenwoordigen van de vereniging. De volmacht betreft handelingen welke een bedrag of belang van € 15.000 niet te boven gaan; daarnaast is de directeur bevoegd tot het doen van betalingen tot een bedrag van maximaal € 50.000 binnen de door het bestuur vastgestelde begroting. De directeur is tevens ingeschreven in het register van de Kamer van Koophandel als gevolmachtigde met een beperkte volmacht.

In 2008 onderschreef de directeur de gedragscode van het Nederlands Genootschap voor Fondsenwervers. Het functioneren van de directeur wordt jaarlijks in een functioneringsgesprek met (een delegatie uit) het bestuur geëvalueerd.

Het hoogste orgaan van De Hollandsche Molen is de Algemene Vergadering van Leden. In 2009 kwam de vergadering één maal bijeen, op 7 maart. Tot de bevoegdheden van de AVL behoren het goedkeuren van de begroting en het jaarplan, het goedkeuren van de jaarrekening en het jaarverslag en het wijzigen van de statuten.

De opstelling van de jaarrekening geschiedt door het bureau en dient door een onafhankelijk accountant van een verklaring te worden voorzien. Jaarlijks wordt uit het midden der leden een financiële commissie samengesteld van drie onafhankelijke personen, die toeziet op het opstellen van de jaarrekening en daaromtrent in de AVL een verklaring aflegt. De jaarverslaggeving vindt plaats overeenkomstig de richtlijnen van het CBF-keur.

Het bestuur heeft zich in het verslagjaar een aantal malen gebogen over de vraag hoe de functies toezicht houden, besturen en uitvoeren binnen de vereniging te scheiden zijn. Op 9 september 2009 werd in een aparte bestuursvergadering een presentatie gehouden door mevrouw drs. T. van Driel over de voors en tegens van de verschillende modellen. Het bestuur besloot na een uitvoerige discussie dat de uitgangspunten voor De Hollandsche Molen horen te zijn dat:

- a. het toezicht berust bij de AVL;
- b. het bestuur de vereniging bestuurt, en
- c. de directeur is belast met de uitvoering.

In het najaar zijn deze uitgangspunten verwerkt in een voorstel tot aanpassing van de statuten, welke in 2010 zijn beslag moet krijgen.

Ad 2. Optimaliseren van de effectiviteit en efficiëntie van de bestedingen

Op de website en in de publicaties van De Hollandsche Molen zijn de doelstellingen en de wijze waarop deze worden gerealiseerd duidelijk weergegeven. De fondsenwerving van de vereniging is uitsluitend gericht op contributies, subsidies en (andere) vrijwillige bijdragen. Bestanden van leden en donateurs worden niet zonder hun toestemming vrijgegeven aan derden.

De kosten voor eigen fondsenwerving bedragen in 2009 12 % van de baten uit die fondsenwerving. De Hollandsche Molen richt zich op een doeltreffende en doelmatige besteding van de door haar geworven fondsen. Daartoe hebben de leden van het bestuur deze verantwoordingsverklaring onderschreven conform de richtlijnen van het CBF. Het bureau hanteert sinds 2006 een jaarlijks activiteitenplan met zo veel mogelijk gekwantificeerde activiteiten, gerangschikt naar de vier kerndoelstellingen: draagvlakverbreding, belangenbehartiging, advisering, fondsen t.b.v. derden, alsmede het beheer van de eigen molens.

Ad 3. Omgang met belanghebbenden

De Hollandsche Molen streeft naar optimale relaties met belanghebbenden, met gerichte aandacht voor de informatieverstrekking en de inname en verwerking van wensen, vragen en klachten.

Daartoe onderhoudt de vereniging intensief contact met belanghebbenden in het molenveld.

Middelen daartoe zijn thematische bijeenkomsten, een jaarlijkse Molencontactdag (20 november 2009), de jaarlijkse molenexcursie (26 september 2009) en twee maal per jaar overleg in de Molenadviesraad, bestaande uit vertegenwoordigers van provinciale molenorganisaties.

De Hollandsche Molen beschikt over een klachtenprocedure conform de richtlijnen van het CBF. De ingediende klachten en beantwoording ervan worden binnen het bureau van de vereniging besproken en twee maal per jaar ter kennis van het bestuur gebracht.

Vrijwilligersbeleid

De Hollandsche Molen kent vrijwilligers die:

- A. een vastgestelde functie en of taak vervullen voor de vereniging, niet zijnde leden van het bestuur, voor een vastgestelde periode dan wel voor onbepaalde tijd;
- B. als vrijwillige molenaar één van de eigen molens van de vereniging regelmatig laat draaien en/of malen. Deze groep bestaat uit vrijwillige molenaars in het bezit van het Getuigschrift voor Vrijwillig Molenaar en molenaars in opleiding;
- C. als vrijwilliger op basis van een functieprofiel voor een tijdelijke periode projectmatig voor de duur van een project werkzaam zijn bij de Hollandsche Molen.
- D. incidenteel (op oproepbasis) of structureel allerhande werkzaamheden verrichten met een specifieke taak.

Van alle vrijwilligers werkzaam voor de vereniging wordt een register bijgehouden.

In 2009 is een Nota Vrijwilligersbeleid voorbereid met als doelstellingen:

1. een optimaal en prettig klimaat te creëren voor vrijwilligers om bij De Hollandsche Molen te werken;
2. duidelijkheid te geven aan zowel de betaalde krachten als de vrijwilligers over hoe met vrijwilligers wordt gewerkt;
3. het voorkomen van wrijving, conflicten en ongelijke behandeling tussen vrijwilligers.

De nota wordt in 2010 vastgesteld en uitgewerkt in beleid.

Dankzij de inzet van zeer vele vrijwillige molenaars, bestuurders, donateurs, sympathisanten en anderen, worden er talrijke initiatieven en activiteiten ontplooid voor de instandhouding van de molens in Nederland. En niet zonder resultaat! De vereniging is hen dan ook veel dank verschuldigd.

Draagvlakverbreding

In het verslagjaar is begonnen met de vernieuwing en uitbreiding van de **website www.molens.nl**. Het totale veranderingsproces, waarbij gebruiksvriendelijkheid en overzichtelijkheid de prioriteit hebben, wordt in fasen uitgevoerd. In het eerste deel worden in het bijzonder de homepage, de nieuwspagina, het deel voor de moleneigenaren en het molenbestand gereed gemaakt.

De Nationale Molen- en Gemalendag verliep in het verslagjaar zeer succesvol. Ondanks de tegenvaller dat de samenwerking met een kandidaat sponsor op het laatste moment afketste, lukte het om met dezelfde financiële middelen als in 2008 aanzienlijk meer molens te laten deelnemen. In 2009 deden er 576 mee, die in totaal ruim 50.000 bezoekers trokken en dat betekent ook een forse stijging (2008: 17.000 bezoekers). De in 2008 ingezette intensieve benadering van molenaars en molenorganisaties begint duidelijk vruchten af te werpen. Ook de speciale molendagwebsite waarop allerlei informatie voor bezoekers en deelnemers is te vinden heeft belangrijk bijgedragen aan dit mooie resultaat.

De vereniging organiseerde dit jaar geen 'eigen' manifestatie vooraf maar liftte mee met twee landelijke gebeurtenissen die enkele dagen voor Nationale Molen- en Gemalendag werden gehouden, Dit waren een Zaanse molenmakersdag bij Het Jonge Schaaap te Zaandam op 6 mei en de ingebruikstelling van de Kilsdonkse Molen te Beugt op 8 mei.

De Werkgroep Nationale Molendag bestond per 31 december 2009 uit Joyce Beneker (namens het Gilde van Vrijwillige Molenaars), Ed van Gerven, Ingeborg Pouwels en Jannes Tichelaar.

Zoals gebruikelijk verscheen het **blad Molens** in het verslagjaar vier maal. Tijdens de Algemene Vergadering in maart trad Henny Kromhout toe tot het bestuur van de vereniging. Hij werd tevens de nieuwe voorzitter van de redactie van Molens. Door persoonlijke omstandigheden moest hij beide functies echter aan het eind van 2009 neerleggen; directeur Leo Endedijk nam tijdelijk het voorzitterschap van de redactie over. De samenstelling van de redactie was per 31 december 2009:

Leo Endedijk (voorzitter)
Ed van Gerven (secretaris)
Bart Hoofs
Ben Kloosterman
Leo van Lambalgen
Bart Slooten

Aan **educatie** is ook in het verslagjaar veel aandacht besteed. De website moleneducatief.nl werd volop bezocht, mede doordat er een aantal nieuwe zaken werd toegevoegd. Zo werden speciaal voor de jeugd door Workstation 4 korte molenfilmpjes gemaakt, die online via moleneducatief.nl zijn te bekijken. De dvd is te koop in de winkel en wordt door veel scholen en leerlingen besteld.

In 2009 bracht de ANWB een **Fietsgids** uit waarin ook molenroutes zijn opgenomen. De Hollandsche Molen heeft meegewerkt aan het samenstellen van deze gids, die een gewild artikel bleek in de webshop van de vereniging.

In het verslagjaar is het project **molencanon** afgerond en de canon staat klaar om op de nieuwe website te worden getoond. Er zijn plannen gemaakt om speciaal voor het onderwijs een jeugd molencanon samen te stellen waarover hopelijk in 2010 meer is te vertellen.

Schiedam was het reisdoel van de jaarlijkse **excursie** van de vereniging. Het thema van de dag was 'jenever' en dit werd onder meer vorm gegeven door een bezoek aan de molens De Vrijheid en De Nieuwe Palmboom en aan een traditionele distilleerderij.

In 2009 is het **ledental** van de vereniging verder teruggelopen. Telde de vereniging op 1 januari nog 4.896 leden, op 31 december waren dat er nog 4.686, een teruggang van 210 leden. Er meldden zich 136 nieuwe leden aan en 346 leden werden uit het bestand verwijderd in verband met overlijden of opzegging. Het aantal donateurs daalde vergeleken met 2008 met 82 tot een totaal van 567. Voor 284 leden werd het 'gewone' lidmaatschap omgezet in een voorlopig lidmaatschap voor moleneigenaren. In 2010 wordt dit nieuwe lidmaatschap ingevoerd.

In het kader van de versterking van de **eigen fondsenwerving** werd aan het fondsenwervingsbureau Nassau opdracht verleend voor een plan de opbrengst van leden en donateurs en nalatenschappen te verhogen. Daarnaast gaat Nassau actief op zoek naar een sponsor voor Nationale Molen- en Gemalendag. Verder nam de vereniging in 2009 deel aan de Campagne Nalatenschappen van de Vereniging van Fondsenwervende Instellingen (VFI).

In mei werd een extra giftenactie onder leden en donateurs gehouden, waarbij een bijdrage gevraagd werd voor het molenbehoud. Dit leverde 893 giften op met een totaalbedrag van ruim € 26.000,-.

Belangenbehartiging

Eind september 2009 verscheen de **beleidsbrief Modernisering Monumentenzorg** van minister Plasterk. Kernpunt ervan is dat cultuurhistorische waarden een rol gaan spelen in de ruimtelijke ordening. Daarnaast zullen eigenaren van monumenten in de toekomst aanzienlijk minder hinder ondervinden van administratieve rompslomp. Met de modernisering van de monumentenzorg stelt de minister ook geld beschikbaar voor de monumenten.

De Hollandsche Molen had een actieve rol bij de totstandkoming van een negen-punten amendement van de Federatie Instandhouding Monumenten, gericht aan de Tweede Kamer. Een groot aantal punten uit het amendement werd overgenomen door de minister en de kamer.

Tijdens de Algemene Vergadering in 2009 werd het **Visiedocument Molenbehoud** van De Hollandsche Molen officieel gepresenteerd. In deze publicatie geeft de vereniging de kaders aan waarbinnen het molenbehoud volgens haar vormgegeven moet worden. Het visiedocument is de inbreng van De Hollandsche Molen voor de Molennota van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, die in 2010 verschijnt.

In 2009 rondde minister Plasterk de evaluatie van de **instandhoudingsregeling Brim** af. De Hollandsche Molen had in 2008 de ervaringen van moleneigenaren richting Tweede Kamer en minister ingebracht en hierover in het verslagjaar met afzonderlijke Kamerleden gesproken. Over de voorstellen tot verbetering van de regeling was de vereniging teleurgesteld: aan het vereenvoudigen van reeds toegezegde Brim-subsidies wordt vooralsnog weinig gedaan.

Op 3 juni 2009 ontvingen eigenaren van 49 molens een restauratiesubsidie op grond van de **restauratiesubsidieregeling Rrwr 2008**. In totaal werd voor 5 miljoen euro toegekend. Dankzij de diverse restauratieachterstandsregelingen kunnen 150 molens worden hersteld en daalt de achterstand van 17 naar 10 procent. De grote hoeveelheid restauratiegeld die in een korte tijd besteed moet zijn, zorgt wel voor grote drukte bij molenmakers. Met de **Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed** werd overlegd over de vraag of de einddatum van 31 december 2010 wel haalbaar is. In 2010 worden de besprekingen voortgezet.

Met het bestuur van het **Gilde van Vrijwillige Molenaars** vond het jaarlijkse overleg plaats. Aan de orde kwamen de vernieuwde exameneisen en de voortgang bij de vernieuwing van de opleiding tot vrijwillige molenaar.

De **examencommissie** kwam in het verslagjaar twee maal bijeen ter voorbereiding van de voorjaars- en najaarsexamens. Daarnaast heeft een werkgroep van de commissie, in nauwe samenwerking met een werkgroep van het Gilde van Vrijwillige Molenaars, gewerkt aan een aanpassing van de exameneisen. De aanpassing is noodzakelijk omdat het Gilde de opleiding tot vrijwillige molenaar gaat wijzigen. De vernieuwde exameneisen werden vastgesteld door het bestuur van De Hollandsche Molen met ingang van 1 april 2009. Eerder in 2009 werden het huishoudelijk reglement van de examencommissie en het examenreglement door het bestuur van de vereniging vastgesteld.

Op 19 september werden bij molen De Jonge Johannes te Serooskerke de vernieuwde exameneisen voor de opleiding tot vrijwillige molenaar officieel gepresenteerd en aangeboden aan minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Ronald Plasterk. Tijdens deze feestelijke bijeenkomst reikte de minister ook het Getuigschrift Vrijwillig Molenaar uit aan de **1500ste geslaagde windmolenaar**, de heer Franny Verschueren.

De examencommissie nam op 7 november 2009 deel aan de contactdag van de Opleidingsraad Windmolenaars Opleiding van het Gilde. Voorzitter Dick Jan Braaij van de commissie woonde twee bestuursvergaderingen van het Gilde bij.

Tijdens 12 voorjaarsexamens werden in totaal 41 kandidaten geëxamineerd. Hiervan slaagden er 39; 34 voor het examen voor windmolens en alle 5 kandidaten voor het examen voor watergedreven molens. Tijdens de 8 najaarsexamens slaagden van de 24 kandidaten er 21 voor het examen windmolen.

In het verslagjaar werd de examencommissie uitgebreid met de heren M. Dellebeke en P.H. Sijben; mevrouw C.C. Nieuwenhuis moest door persoonlijke omstandigheden terugtreden als notulist. De samenstelling van de examencommissie per 31 december 2009 was:

Voorzitter	D.J. Braaij
Secretaris	A.L. Maas
Examinatoren	
<i>Windmolen</i>	D.J. Abelskamp M. den Boer M. Dwarswaard H. van Erve A.L. Maas W. Meerkerk J. Meessen S.A. Pot G. Sturkenboom
<i>Watergedreven molen</i>	E. van Bussel K. de Jonge J. Meessen J. Ummels G.J. Wieffer
Aspirant examinatoren	
<i>Windmolen</i>	M. Dellebeke P.H. Sijben
Notulisten	Mevr. W. van den Broek J.M. Hoekman A.L. Maas

Advisering

Met het aanstellen van Jan-Derk Koudijs als senior adviseur molens en het in vaste dienst treden van Mark Ravesloot als adviseur molens, speciaal belast met de molenbiotoop, in 2009 is de nodige mankracht beschikbaar voor de advisering. Ook in 2009 werden moleneigenaren en anderen desgewenst **geadviseerd over restauratie en instandhouding** van hun bezit. Een groot aantal vragen om informatie van molenliefhebbers, molenaars en moleneigenaren werd door het bureau beantwoord. Ter voorbereiding op het invoeren van een lidmaatschap voor moleneigenaren en betaalde dienstverlening in 2010 werden de verschillende informatiestromen geïnventariseerd.

In het streven naar een landelijke dekking van **biotoopinventarisaties** kan worden gemeld dat de methode Laméris inmiddels in de provincies Gelderland en Limburg is toegepast. De inventarisatie in

Gelderland is in 2009 volledig afgerond, in Limburg zijn de resultaten nog niet verwerkt tot een verslag. Limburg heeft zich bij de inventarisatie niet alleen gericht op windmolens, maar ook op watermolens, volgens een zelf ontwikkelde methodiek. De Hollandsche Molen was vertegenwoordigd in de werkgroep die het project heeft gecoördineerd.

In het verslagjaar is een brief uitgegaan naar alle leden van de Molenadviesraad met informatie over de **nieuwe Wet Ruimtelijke Ordening** en de gevolgen voor de bescherming van de molenbiotoop. De Hollandsche Molen riep de aangeschrevenen op om het belang van een goede molenbiotoop bij de provincies onder de aandacht te brengen.

De **werkgroep molenbiotoop** is in 2009 tweemaal bijeen geweest en tijdens deze bijeenkomsten is vooral stilgestaan bij de invoering van de betaalde dienstverlening. De werkgroep molenbiotoop was per 31 december 2009 als volgt samengesteld:

Jaap Ijff (voorzitter)

Mark Ravesloot (secretaris)

Joyce Beneker

Henny Kaag-van der Boon

Arie de Koning

Gerbrand de Vries

Boudewijn van Weel

Medio 2009 werd de subsidieaanvraag van De Hollandsche Molen bij SenterNovem voor het bouwen van een digitaal documentatiecentrum gehonoreerd. Daarmee kon worden begonnen met het digitaliseren, beschrijven en bundelen van alle aanwezige molenkennis en historische bronnen over bestaande en verdwenen molens. Het resultaat van dit project is **Allemolens.nl**, een interactieve website waarop al deze molen informatie is te vinden. Op 1 oktober is documentalist Job Gerlings voor de uitvoering van verschillende werkzaamheden hiervoor gedetacheerd via het bureau Reekx. Samen met de projectleider Ingeborg Pouwels begeleidt hij het gehele proces van digitaliseren en beschrijven. Medewerkers van de Stichting Molendocumentatie assisteren bij verschillende werkzaamheden. In 2009 zijn de eerste collecties van De Hollandsche Molen gedigitaliseerd en is een begin gemaakt met de bouw van de website. Het totale project moet afgerond zijn medio 2011.

De jaarlijkse **Molencontactdag** had dit jaar plaats in het nieuwe gebouw van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed te Amersfoort. Tijdens de bijeenkomst werd hoofdzakelijk gesproken en gediscussieerd over het rijksbeleid op het gebied van molenbehoud in het kader van de beleidsbrief Modernisering Monumentenzorg. Daarnaast hield directeur Leo Endedijk een presentatie over de invoering van het lidmaatschap voor moleneigenaren.

De vereniging bezit een eigen archief, een uitgebreide en kostbare bibliotheek en omvangrijke collecties molendocumentatie. Deze collecties zijn ondergebracht in het **molendocumentatiecentrum** op de eerste verdieping van het pand aan de Zeeburgerdijk. Het centrum is toegankelijk voor leden en niet-leden. De verzamelde documentatie wordt geregeld geraadpleegd ten behoeve van historisch onderzoek, bouwtechnisch onderzoek, publicaties en restauraties. De collectie wordt regelmatig uitgebreid met nieuw verschenen studies en publicaties op het gebied van molens. Daarnaast wordt veel historisch materiaal aan de vereniging geschonken en in de collectie opgenomen. Het beheer van het archief, de bibliotheek en collecties molendocumentatie van De Hollandsche Molen was ook in het verslagjaar in goede handen bij de **Stichting Molendocumentatie (SMD)**. Een groep vrijwilligers zet zich

wekelijks in voor het beheer van de collecties. De vereniging subsidieert de SMD jaarlijks op basis van een vooraf overlegde begroting.

De collecties werden in 2009 uitgebreid met 110 boeken en circa 250 artikelen. Verder werden twee nalatenschappen en vier giften ontvangen, bevattende afbeeldingen, boeken, knipsels en geschreven documentatie.

Door een presentatie tijdens de Algemene Vergadering van De Hollandsche Molen en het meezenden van een folder met het blad Molens probeerde SMD in het verslagjaar haar bekendheid te vergroten. Dit leidde tot het opmerkelijke resultaat van 11 aangemelde vrijwilligers voor beschrijven van digitale informatie in het kader van het project Allemolens.nl. Dit zal hoofdzakelijk door de mensen thuis uitgevoerd worden. Dankzij de publiciteit vertoonde het aantal bezoekers een opmerkelijke stijging van 22 in 2008 naar 35 in 2009. Daarnaast bereiken de SMD vele tientallen schriftelijke verzoeken om informatie en werden op verzoek ruim 300 scans en foto's aan belangstellenden geleverd.

Naast het reguliere werk – het verwerken van aanwezig materiaal en aanwinsten – werden door de vrijwilligers in het documentatiecentrum alle topografische en bouwkundige tekeningen, alsmede alle dia's geïnventariseerd. Verder werd ondersteuning geboden aan het project Allemolens.nl.

Fondsen t.b.v. derden

De vereniging adviseert diverse fondsen bij aanvragen om bijdragen van molenrestauraties. Dit betreft in eerste instantie adviezen aan het eigen verenigingsbestuur om de gelden van de **BankGiro Loterij** (jaarlijks € 400.000) en de **Gravin van Bylandtstichting** (€ 26.000) te verdelen. Met deze bedragen is een groot aantal restauraties ondersteund. Zo hebben De Sweachmermole te Langweer en De Korenaar te Poortvliet in 2009 financiële ondersteuning van beide fondsen ontvangen. Het hoogste bedrag, te weten € 100.000 van de BankGiro Loterij, ging naar de restauratie van mosterdmolen De Huisman op de Zaanse Schans.

Het **Bouwcultuurfonds Zuid-Nederland**, dat molenrestauraties in de drie zuidelijke provincies ondersteunt, heeft de vereniging zes maal om advies gevraagd. Voor het **Prins Bernhard Cultuurfonds** heeft de vereniging meer dan 25 adviezen voor molenrestauraties afgegeven.

Om de vijf jaar evalueert de vereniging met de BankGiro Loterij de onderlinge samenwerking, waarna wordt besloten of deze voor een nieuwe periode van vijf jaar wordt voortgezet. In november werd duidelijk dat beide partijen samen verder willen gaan. Dit betekent dat De Hollandsche Molen tot en met 2015 jaarlijks een budget van € 400.000 blijft ontvangen voor molenprojecten. In 2010 worden de richtlijnen voor het toekennen van bedragen uit het budget van de BankGiro Loterij t.b.v. molenrestauraties nader vastgelegd. Uitgangspunt blijft toekenningen te doen voor molens van nationaal belang of verweesde molens. Ook kan een beroep op de middelen gedaan worden als de financiering van een restauratie na toekenning van subsidies en particuliere bijdragen nog een tekort vertoont (slotfinancieringen).

Ontwikkeling eigen organisatie

In het verslagjaar werd veel tijd en aandacht besteed aan de zorgelijke financiële positie van de vereniging. Na de constatering in januari 2009 dat de tekorten structureel van karakter waren,

inventariseerde de directeur in opdracht van het bestuur een groot aantal mogelijkheden om baten te verhogen en kosten te beperken. Ter voorbereiding werd met een aantal deskundigen gesprekken gevoerd, werd advies ingewonnen bij een gespecialiseerd fondsenwervingsbureau en een meningspeiling onder een aantal leden gehouden. Dit resulteerde in de loop van 2009 tot een aantal maatregelen en besluiten. Zo is onder meer met ingang van 2010 de minimumcontributie voor leden verhoogd van € 20 naar € 30 en is het lidmaatschap voor eigenaren ingevoerd.

Het bestuur heeft verder geconstateerd dat deze maatregelen nog niet voldoende zijn om structureel de baten en lasten van de vereniging in evenwicht te brengen. Daarom wordt in 2010 de discussie over de kerntaken van De Hollandsche Molen en het sluitend maken van de begroting voortgezet.

In 2006 verwierf De Hollandsche Molen het keurmerk van het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF). In november 2007 is het reglement van het CBF-keur aangepast, waarbij de Code Goed Bestuur voor Goede Doelen is verwerkt. Deze aanpassing vereist een wijziging van de statuten van de vereniging, welke in 2009 werd voorbereid.

Veel problemen binnen het nieuwe CRM-systeem, waarin alle relaties van de vereniging zijn ondergebracht, zijn inmiddels opgelost, waardoor er steeds effectiever mee kan worden gewerkt. Op 1 mei trad Jan Derk Koudijs als senior adviseur molens in dienst bij de vereniging. Hij stelt adviezen op voor de diverse fondsen en werkt mee aan het integrale molenbeleid. Tevens is hij verantwoordelijk voor het beheer van de eigen molens van de vereniging. De arbeidsovereenkomst met Mark Ravesloot – als adviseur molens vooral met de biotoopadvisering belast – werd in eerste instantie verlengd met zes maanden en na zijn afstuderen uitgebreid tot een dienstverband van vier dagen per week.

Bureaumanager Josien Haarsma rondde op 30 april haar werkzaamheden af in het kader van het reorganisatieproces binnen de vereniging. Zij heeft zich de afgelopen drie jaar vooral beziggehouden met de invoering van planmatig werken op grond van het CBF-keur met als doel te komen tot een efficiëntere organisatie.

Eigen molens

In **Ouderkerk a/d Amstel** is in het verslagjaar bij molen De Zwaan onder meer het rietdek van vier velden vervangen. Ook is een nieuwe windpeluw geplaatst. Deze werkzaamheden zijn betaald uit de opbrengst van de grote rietdekactie uit 2008. Onder het motto 'Molen De Zwaan heeft eerste hulp nodig! Helpt u mee?' ontving de vereniging uiteindelijk ruim € 100.000.

Van molen Rijn en Lek te **Wijk bij Duurstede** werd onder meer de stelling hersteld. In 2009 werd het 350-jarig bestaan van de molen uitbundig gevierd. Het gehele jaar door werden er meerdere activiteiten op touw gezet. Mede dankzij een subsidie van de gemeente Wijk bij Duurstede kon Han Mulder twee dagen per week als educatief molenaar aan de slag. Hij ontving schoolklassen en gaf rondleidingen voor de VVV.

De Hollandsche Molen ontving in het kader van de Rrwr 2008 een restauratiesubsidie van € 127.000 voor korenmolen De Zwaluw te **Zuurdijk**, waarmee alle vijf aanvragen van de vereniging zijn gehonoreerd.

Na een korte sollicitatieronde werd in mei Bart Tonies aangesteld als nieuwe 1ste molenaar op de molen van **Batenburg**.

Op 19 mei 2009 bereikte de vereniging het trieste bericht dat molenaar en huurder Joep Kemper van de Molen van de Zuidpolder te **Edam** na een ziekbed was overleden.

Tijdens het verslagjaar werden molen De Roos te **Delft** en de naastgelegen woning en pakhuizen in het kader van de aanleg van een spoortunnel onder de molen voor twee jaar verkocht aan spoorbeheerder ProRail. Na de ondertunneling krijgt de vereniging het molencomplex weer in erfpacht terug. ProRail is nu volledig verantwoordelijk voor de bouwtechnische toestand van het historische ensemble. In maart 2010 beginnen de werkzaamheden.

Begin 2009 is bij de molen een uitvoerig bouwhistorisch onderzoek verricht. Verder is het metselwerk boven de stelling hersteld en zijn twee stalen balken van de eerste zoldervloer vervangen.

Financieel beleid

Het financiële beleid is erop gericht het vermogen van de vereniging tenminste in stand te houden. Al enige jaren zijn de inkomsten van de vereniging en de opbrengsten van het vermogen niet in evenwicht met de exploitatielast van het verenigingsbureau. Dientengevolge neemt het vermogen geleidelijk af. Als oorzaken zijn te noemen:

1. Een terugloop van het aantal leden en donaties.
2. Het structureel achterblijven van giften en nalatenschappen.
3. De lage kapitaalmarktrente (het totaalrendement van de obligatieportefeuille is de afgelopen jaren gedaald door de omwisseling van uitgelote hoog rentende obligaties in obligatieleningen met een beduidend lagere couponrendement).
4. Het op advies aangehouden hoge liquiditeitsaldo kon slechts tegen een laag percentage rentedragend worden gemaakt.

Het bestuur is zich er van bewust dat het onverkort vasthouden aan de geformuleerde ambities en het hoge activiteitsniveau alleen dan verantwoord is, als er een reëel vooruitzicht is dat de inkomsten en de uitgaven weer in evenwicht zullen komen. Mede in het perspectief van de ingezette economische groei, wordt verwacht dat in de planperiode tenminste een evenwicht wordt bereikt tussen de baten en de lasten. Het bestuur denkt de inkomsten te kunnen verhogen door verhoging van:

- de opbrengsten van contributies en giften van leden;
- de inkomsten door uitbreiding van de betaalde dienstverlening;
- de inkomsten uit giften, legaten en nalatenschappen, onder meer door het voeren van een actief verwervingsbeleid;

en door:

- versterking van de nadruk op projectfinanciering.

Het bestuur onderzoekt of een aantal eigen molens van de vereniging overgedragen kan worden aan plaatselijke molenorganisaties. Dit kan leiden tot een efficiencyslag, al is dat geen hoofddoel.

Aanwending vermogen

Het vrij besteedbaar vermogen van de vereniging is / wordt als bron van inkomsten aangewend voor:

- beleggingen in aandelen en obligaties.
- het aanhouden van liquiditeiten.

Het bestuur zal in 2010 besluiten over de bestemming van de overige reserves.

Beleggingsbeleid

Ten behoeve van het beheer van het vermogen en de Fondsen op naam, is op 10 maart 2003 tussen de Stichting FAOM en MeesPierson B.V. een “overeenkomst van Effectendienstverlening” gesloten. In deze overeenkomst worden onder andere het vermogensbeheer en het beleggingsadvies nader geregeld. De advisering door MeesPierson wordt uitgevoerd met als basis het door het bestuur vastgestelde defensieve risicoprofiel van de beleggingsportefeuille. Dit risicoprofiel is mede gebaseerd op de aanbevelingen, die zijn uitgebracht door diverse adviescommissies. Het bestuur van de Stichting FAOM heeft verder besloten, dat aan alle beleggingsbeslissingen een advies van MeesPierson ten grondslag moet liggen.

Stichting FAOM heeft ook in 2009 een defensief beleggingsbeleid gevoerd. Kenmerken van dit beleid zijn:

- van het vermogen mag maximaal 30% belegd worden in aandelen;
- er worden uitsluitend aandelen aangehouden in beleggingsfondsen;
- nieuw te verwerven obligaties hebben tenminste een AA-rating.

Amsterdam, 19 mei 2010

Bestuur De Hollandsche Molen, Vereniging tot behoud van molens in Nederland

Mevrouw W.M. Verver-Aartsen (voorzitter)

drs. P.C. van den Brink (vice-voorzitter)

Mr drs. E.S. Rijnders (secretaris)

Mr drs. Th.W.C. Brok (penningmeester)

Drs. D.J. Braay

Dr. H. Kaag-van der Boon

Drs. L.M. van Term

Directie De Hollandsche Molen, Vereniging tot behoud van molens in Nederland

L.M. Endedijk

Samengevoegde balans per 31 december 2009

(opgesteld na winstbestemming)

In euro's

ACTIVA	Realisatie 2009	Realisatie 2008
1 Vaste activa		
Materiële vaste activa in het kader van de doelstelling	52.238	53.294
Materiële vaste activa voor de bedrijfs- voering van de eigen organisatie	661.078	671.025
Totaal vaste activa	713.316	724.319
Vlottende activa		
2 Beleggingen	2.083.498	2.287.812
3 Voorraden	9.432	5.509
4 Vorderingen	549.752	543.067
5 Liquide middelen	764.628	594.426
Totaal vlottende activa	3.407.310	3.430.814
Totaal activa	4.120.626	4.155.133
PASSIVA	Realisatie 2009	Realisatie 2008
6 Reserves		
Continuïteitsreserve	836.904	879.892
Overige reserve	926.914	1.054.442
	1.763.818	1.934.334
7 Fondsen		
Bestemmingsfondsen	554.950	511.451
Fonds activa doelstellingen	52.238	53.294
Fonds activa bedrijfsvoering	661.078	653.599
	1.268.266	1.218.344
Totaal vermogen	3.032.084	3.152.678
8 Kortlopende schulden		
Belastingen en sociale premies	19.118	19.294
Overige schulden en overlopende passiva	1.069.424	983.161
Totaal kortlopende schulden	1.088.542	1.002.455
Totaal passiva	4.120.626	4.155.133

Samengevoegde staat van baten en lasten over 2009

BATEN	Realisatie 2009	Begroting 2009	Realisatie 2008
9 Baten eigen fondsenwerving	397.862	205.000	220.408
10 Baten verkopen		15.000	10.041
11 Aandeel in acties van derden	566.667	530.000	526.000
12 Subsidies	73.357	417.500	182.101
13 Resultaat beleggingen	190.535	98.000	87.484-
14 Overige baten	431.768	1.012.880	470.923
Som der baten	1.660.189	2.278.380	1.321.989
LASTEN	Realisatie 2009	Begroting 2009	Realisatie 2008
Besteed aan doelstellingen			
15 Draagvlakverbreding	412.660	365.246	363.009
16 Belangenbehartiging	52.857	59.582	56.037
17 Advisering	168.284	501.623	123.906
18 Fondsen t.b.v. derden	469.007	447.147	441.570
19 Eigen molens	261.342	816.603	449.028
	1.364.150	2.190.201	1.433.549
Werving baten			
20 Kosten eigen fondsenwerving	48.763	55.780	41.517
% van Baten eigen fondsenwerving	12%	27%	19%
21 Kosten verkopen		7.500	6.182
22 Kosten van beleggingen	3.785	9.000	5.471
	52.549	72.280	53.170
Beheer en administratie			
23 Kosten beheer en administratie	239.900	267.054	242.491
% van Besteed aan doelstellingen	18%	12%	17%
Som der lasten	1.656.598	2.529.535	1.729.210
Resultaat	3.591	251.155-	407.221-
24 Correctie t.o.v. jaarrekening 2008	124.185-		
Definitief resultaat 2009	120.594-		

Resultaatbestemming

Onttrekking Stockhuijzen Publicatiefonds	
Toevoeging Stockhuijzen Publicatiefonds	950
Onttrekking Wijnaendts-Luijtenfonds	
Toevoeging Wijnaendts-Luijtenfonds	16.812
Onttrekking Fonds De Lange	
Toevoeging Fonds De Lange	2.800
Onttrekking aan overige reserves i.v.m. resultaat 2009	-16.971
Onttrekking aan overige reserves i.v.m. correctie 2008	-124.185
	-120.594

Kasstroomoverzicht

	2009		2008	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Exploitatieresultaat		120.594-		-407.221
Aanpassingen voor:				
Afschrijving materiële vaste activa	19.951		22.713	
Toevoeging aan voorzieningen	-		0	
		19.951		22.713
Veranderingen in vlottende middelen:				
Vorraden	3.923-		1.268	
Vorderingen	6.685-		-37.142	
Kortlopende schulden	86.087		262.978	
		75.479		227.104
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		-25.164		-157.404
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings in materiële vaste activa	8.948		66.278	
Desinvesteringen materiële vaste activa	-		0	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		8.948-		-66.278
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Aflossing langlopende schulden	-		0	
Nieuwe langlopende schuld	-		0	
Toevoeging aan (bestemde) fondsen	-		0	
Onttrekking aan beleggingen	204.314		306.615	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten		204.314		306.615
Mutatie liquide middelen		170.202		82.933

Toelichting behorende tot de samengevoegde jaarrekening

Algemeen

Bij het opstellen van de jaarrekening zijn de voorschriften van de Richtlijnen 640 (organisaties zonder winststreven) en 650 (fondsenwervende instellingen) van de Raad voor de Jaarverslaggeving gevolgd.

Groepsrelaties en voornaamste activiteiten

Vereniging De Hollandsche Molen vormt een groep met twee andere instellingen, te weten Stichting Fonds Aankoop en Onderhoud Molens (FAOM) en De Koningspil B.V. De groepsrelaties worden in het onderstaande toegelicht. Voor de groep is een samengevoegde jaarrekening opgesteld, om inzicht te geven in de resultaten en vermogenspositie van de groep.

Het bestuur van de Vereniging De Hollandsche Molen heeft besloten dat vermogensbestanddelen kunnen worden overgedragen aan de Stichting FAOM. Deze Stichting beheert de overgedragen vermogensbestanddelen. Het bestuur van deze Stichting wordt statutair gevormd door de voorzitter, secretaris en penningmeester van Vereniging De Hollandsche Molen, aangevuld met twee overige leden. De Stichting Fonds Aankoop en Onderhoud Molens stelt jaarlijks, aan de hand van de jaarbegroting van de Vereniging, de voor dat verenigingsjaar benodigde financiële middelen beschikbaar, voor zover de overgedragen vermogensbestanddelen inclusief de waardeinstijging of -vermindering door beleggingsresultaten daartoe toereikend zijn.

Giften, schenkingen, legaten en nalatenschappen gedaan aan De Hollandsche Molen die meer dan € 450 bedragen, worden toegevoegd aan het vermogen van de Stichting FAOM, tenzij de schenker anders bepaalt. Het aantal geplande activiteiten van de Vereniging en de financiële omvang daarvan wordt onder andere bepaald door de opbrengsten van het vermogen van de Vereniging.

Stichting Fonds Aankoop en Onderhoud Molens is opgericht op 9 maart 1972 en is gevestigd te Amsterdam en heeft ten doel de Vereniging De Hollandsche Molen in de gelegenheid te stellen molens aan te kopen, te restaureren en te onderhouden. Om dat doel te bereiken verworft, administreert en beheert de Stichting fondsen in algemene zin en fondsen op naam. De Stichting beheert voor de Vereniging tevens alle ontvangen schenkingen en nalatenschappen. Feitelijk beheert de Stichting het vermogen van de Vereniging. Om de continuïteit van de Vereniging te waarborgen, heeft de Stichting zich garant gesteld voor het exploitatietekort van de Vereniging in enig jaar. Ter waarborging van de continuïteit van De Koningspil B.V. heeft de Stichting de garantie afgegeven te zullen voorzien in mogelijke liquiditeitstekorten, vanwege de exploitatie van het pand aan de Zeeburgerdijk te Amsterdam. De Stichting heeft op 10 maart 2003 een overeenkomst gesloten met MeesPierson B.V. voor het vermogensbeheer van de beleggingsportefeuille en voor beleggingsadvies. Het vermogensbeheer en de advisering worden uitgevoerd binnen de randvoorwaarden van het door het bestuur vastgestelde beleggingsbeleid.

Per 31 december 2009 bestond het bestuur van de Stichting FAOM uit ir. J.J. de Zeeuw (voorzitter), mr drs. E.S. Rijnders (secretaris), mr drs. Th.W.C. Brok (penningmeester), G. van Heek en J.B. Kleijn.

De Koningspil B.V. is opgericht op 27 september 2000 met als doelstelling het exploiteren van panden in gebruik bij de vereniging. Het initiatief tot de oprichting van De Koningspil B.V. is genomen door de Stichting Fonds Aankoop en Onderhoud Molens. De stichting is enig aandeelhouder van de

vennootschap. De directie van De Koningspil B.V. wordt gevoerd door het bestuur van de Vereniging. De voornaamste bedrijfsactiviteit van De Koningspil B.V. betreft de exploitatie van het pand Zeeburgerdijk 133-139 te Amsterdam.

Grondslagen voor samenvoeging (consolidatie)

De samengevoegde jaarrekening omvat de financiële gegevens van Vereniging De Hollandsche Molen en haar groepsmaatschappijen. Groepsmaatschappijen zijn partijen waarin Vereniging De Hollandsche Molen een meerderheidsbelang heeft en/of waarop overwegende invloed wordt uitgeoefend. Bij de bepaling of overwegende invloed wordt uitgeoefend, worden financiële instrumenten, die potentiële stemrechten bevatten en direct kunnen worden uitgeoefend, betrokken.

In de samengevoegde jaarrekening zijn de onderlinge schulden, vorderingen en transacties geëlimineerd, evenals de binnen de groep behaalde resultaten. De groepsmaatschappijen zijn integraal samengevoegd. Voor samengevoegde stichtingen is sprake van samenvoeging met het hoofd van de groep. Voor een overzicht van de samengevoegde groepsmaatschappijen wordt verwezen naar de toelichting op de enkelvoudige balans, onder de kop Overzicht groepsmaatschappijen.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Algemeen

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten. Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde. De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Vreemde valuta

Bedragen in vreemde valuta's zijn omgerekend tegen de koersen per balansdatum. Koersverschillen worden verwerkt in de staat van baten en lasten onder financiële baten en lasten.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen aanschafprijs, verminderd met afschrijvingen. De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de geschatte economische levensduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Bij de molens wordt rekening gehouden met een restwaarde van € 1. De aanwezige historische documentatie in de Molen Documentatie Collectie heeft geen aanschafprijs, maar heeft een belangrijke historische waarde. Deze post is gewaardeerd op PM.

Onroerend goed Zeeburgerdijk te Amsterdam

Bij besluit van het Dagelijks Bestuur van De Hollandsche Molen van 1 maart 2000 werd om vier redenen besloten tot de aankoop van het pand Zeeburgerdijk 133-139, te weten:

1. Door de toename van de activiteiten van de Vereniging was de behuizing in een deel van het toenmalige pand Sarphatistsraat 634 (v.h. Oranje Nassaukazerne) te Amsterdam te krap geworden.
2. De werkomstandigheden in dit pand voldeden niet volledig meer aan de Arbo-normen.

3. Er waren onvoldoende mogelijkheden om de veelomvattende molendocumentatie voor geïnteresseerden en voor onderzoek op een goede wijze toegankelijk te maken.
4. Het bestaande huurcontract liep af per 1 januari 2000 en de verhuurder wenste de overeenkomst uitsluitend te verlengen tegen een aanzienlijk hogere huurprijs.

Naast het besluit tot aankoop van het pand aan de Zeeburgerdijk bevat het besluit tevens de volgende onderdelen:

1. De verkoop van de appartementen, indien deze vrij van huur beschikbaar komen. Alvorens tot verkoop van een appartement te kunnen overgaan, dient het pand aan de Zeeburgerdijk eerst gesplitst te worden in appartementsrechten. Op dit moment is het niet bekend of de gemeente Amsterdam aan een splitsing haar goedkeuring zal geven.
2. Het eigendomsrecht van het pand aan de Zeeburgerdijk over te dragen aan De Koningspil B.V.
3. Deze beslissing wordt gemotiveerd door de financiële risico's van de exploitatie van het pand buiten de Vereniging te willen houden. Algemeen bekend is, dat de grond onder of in de omgeving van het pand door de eeuwen heen is vervuild. Omdat de vervuiling zijn eerste oorsprong heeft in de 17^e eeuw, mag worden aangenomen dat de B.V. en de Vereniging niet zullen worden gehouden aan het schonen van de grond.

Enig aandeelhouder van de B.V. is de Stichting Fonds Aankoop en Onderhoud Molens. De directie van De Koningspil B.V. wordt gevormd door het bestuur van de Vereniging De Hollandsche Molen. Tot dagelijks beheerder is benoemd dhr. L.M. Endedijk, directeur van het bureau van de Vereniging De Hollandsche Molen.

Op 14 juli 2000 werd het pand door Woonstichting De Key in eigendom overgedragen aan de Vereniging i.c. De Koningspil B.V. tegen betaling van de koopsom van € 680.670,32.

Het pand Zeeburgerdijk 133 - 139 is gebouwd in 1971 en bestaat uit:

- Het appartement Zeeburgerdijk 135;
- het appartement Zeeburgerdijk 137;
(beide appartementen zijn verhuurd)
- Op de begane grond bevinden zich de kantoor- en werkruimten van het Verenigingsbureau. Op de 1^e verdieping is het documentatiecentrum van de Vereniging ingericht. Op deze verdieping is ook een vergaderruimte.

De kantoorruimten zijn door De Koningspil B.V. verhuurd aan de Vereniging. De huursom bedraagt per 31 december 2009 € 45.415 per jaar.

Ten behoeve van de aankoop en verbouw van het pand Zeeburgerdijk 133 - 139 heeft de Stichting Fonds Aankoop en Onderhoud Molens een lening verstrekt aan De Koningspil B.V. ten bedrage van € 1.098.900. Als zekerheid voor deze lening heeft de Stichting Fonds Aankoop en Onderhoud Molens een hypotheek op het pand genomen voor genoemd bedrag vermeerderd met renten en kosten.

Materiële vaste activa per 31 december 2009

	2009	2008
Materiële vaste activa in het kader van de doelstelling	52.238	53.294
Materiële vaste activa voor de bedrijfsvoering eigen organisatie	661.078	671.025
	<u>713.316</u>	<u>724.319</u>

Verzekering

De appartementen, kantoor- en werkruimten waren verzekerd tegen herbouwwaarde voor een bedrag van € 959.400. Verbouwingskosten waren verzekerd tot een bedrag van € 466.700. In 2006 heeft een hertaxatie plaatsgevonden van het gehele gebouw, welke uitkwam op een waarde van 2,09 miljoen euro. Voor de verzekerde waarde van de molens zie bijlage A.

Afschrijvingen

De volgende afschrijvingspercentages worden gehanteerd:

▪ Molens	: 3 1/3, restwaarde € 1.
▪ Gebouw Zeeburgerdijk 133-139, Amsterdam	: 2 1/2. (tot max. 50% WOZ-waarde)
▪ Verbouwingskosten	: 10.
▪ Computerapparatuur	: 33 1/3.
Inventaris:	
▪ Kantoor machines	: 33 1/3, restwaarde 10%.
▪ Kantoorsoftware	: 20-33 1/3.
▪ Kunst	: 0.
▪ Overige inventaris	: 10.

Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd, indien zij de gebruiksduur van het object verlengen.

Financiële vaste activa

Deelnemingen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde. Bij de bepaling van de nettovermogenswaarde worden de waarderingsgrondslagen van Vereniging De Hollandsche Molen gehanteerd. Deelnemingen waarin geen invloed van betekenis wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of duurzaam lagere bedrijfswaarde. In 2009 hebben geen deelnemingen plaatsgevonden.

Impairment of vervreemding van vaste activa

De Vereniging verantwoordt materiële en financiële vaste activa in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving. Volgens deze grondslagen dienen activa met een lange levensduur te worden beoordeeld op impairment wanneer wijzigingen of omstandigheden zich voordoen die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief te vergelijken met de toekomstige nettokasstromen die het actief naar verwachting zal genereren. Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de geschatte toekomstige kasstroom, wordt een bedrag voor impairment ten laste van het resultaat geboekt voor het verschil tussen de boekwaarde en de reële waarde van het actief. Voor verkoop beschikbare activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere marktwaarde, onder aftrek van verkoopkosten. In 2009 is geen bedrag voor impairment geboekt.

Beleggingen

Aan de beurs genoteerde aandelen worden gewaardeerd tegen de beurswaarde, de niet aan de beurs genoteerde aandelen worden gewaardeerd tegen de kostprijs. Obligaties worden in de jaarrekening opgenomen tegen de nominale waarde.

De waardering van ter belegging aangehouden onroerend goed is gelijk aan de waardering zoals vermeld onder materiële vaste activa.

Voorraad

De voorraden zijn gewaardeerd tegen aanschafprijs, eventueel verminderd met een voorziening voor incurantheid.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd op de nominale waarde, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen voor oninbaarheid. Vorderingen op grond van nog niet afgewikkelde nalatenschappen worden gewaardeerd in overeenstemming met de opgave van het notariskantoor dat belast is met de afwikkeling of conform de opgave van de executeur-testamentair.

Baten uit fondsenwerving

Onder baten uit fondsenwerving worden verstaan de baten uit fondsenwervende activiteiten.

Kosten uit fondsenwerving

Onder kosten uit fondsenwerving worden verstaan de ter zake van fondsenwervende activiteiten gemaakte direct toerekenbare kosten, evenals de aan fondsenwervende activiteiten toegerekende indirecte (overhead)kosten.

Nettobaten uit fondsenwerving

Onder nettobaten uit fondsenwerving wordt verstaan het saldo van de baten en lasten uit fondsenwerving.

Lasten op grond van de doelstelling

Onder lasten op grond van de doelstelling wordt verstaan de directe kosten voor activiteiten, gericht op het verwezenlijken van de statutaire doelstellingen van de Vereniging.

Financiële baten/lasten

Onder financiële baten/lasten worden verstaan interestbaten en -lasten, evenals de resultaten uit de effectenportefeuille.

Belastingen over het resultaat

De belastingen over de resultaten omvatten zowel de op korte termijn te verrekenen belastingen als de latente belastingen, rekening houdend met fiscale faciliteiten en niet-aftrekbare kosten. Op winsten worden geen belastingen in mindering gebracht indien en voor zover compensatie van deze winsten met in voorgaande jaren geleden verliezen mogelijk is.

Op verliezen worden belastingen in mindering gebracht indien compensatie met in voorgaande jaren behaalde winsten mogelijk is en dit leidt tot teruggave. Tevens worden belastingen in mindering gebracht indien redelijkerwijs mag worden aangenomen dat compensatie van verliezen met toekomstige winsten mogelijk is.

De belastingen worden berekend over de resultaten rekening houdend met fiscale faciliteiten.

Pensioenlasten

De collectieve pensioenregeling welke De Hollandsche Molen heeft afgesloten met Nationale Nederlanden verplicht de vereniging slechts tot het betalen van de overeengekomen premie.

Verplichtingen in verband met te betalen premies in het kader van de pensioenregeling worden als last in de winst- en verliesrekening opgenomen in de periode waarover de premies zijn verschuldigd.

Gebruik van schattingen

Bij het opstellen van de jaarrekening dient de ondernemingsleiding, overeenkomstig algemeen geldende grondslagen, bepaalde schattingen en veronderstellingen te doen die medebepalend zijn voor de opgenomen bedragen. De feitelijke resultaten kunnen van deze schattingen afwijken.

Toelichting op de balans

I. Vaste activa

	2009	2008
Materiële vaste activa in het kader van de doelstelling	52.238	53.294
Materiële vaste activa voor de bedrijfsvoering eigen organisatie	661.078	671.025
	<u>713.316</u>	<u>724.319</u>

Het verloop van de materiële vaste activa in het kader van de doelstelling is als volgt:

	Molens en bijbehorend OG	Molen Documentatie Collectie	Totaal
Cumulatieve aanschafwaarde 1/1/2009	59.805	PM	59.805
Cumulatieve afschrijving 1/1/2009	6.511-	PM	6.511-
Boekwaarde 1/1/2009	<u>53.294</u>	<u>PM</u>	<u>53.294</u>
Mutaties in de boekwaarde			-
* Investerings		PM	-
* Desinvesteringen		PM	-
* Afschrijvingen	1.056-	PM	1.056-
* Afschrijvingen desinvesteringen		PM	-
	<u>1.056-</u>	<u>PM</u>	<u>1.056-</u>
Cumulatieve aanschafwaarde 31/12/2009	59.805	PM	59.805
Cumulatieve afschrijving 31/12/2009	7.567-	PM	7.567-
Boekwaarde 31/12/2009	<u>52.238</u>	<u>PM</u>	<u>52.238</u>

De molens zijn aangekocht of verkregen in het kader van de doelstelling. De WOZ-waarde van de molens tezamen bedraagt € 1.334.095 (zie bijlage A). De verzekerde waarde van de bibliotheek van de vereniging bedroeg in 2009 € 156.900 (2008: 156.900).

Het verloop van de materiële vaste activa voor de bedrijfsvoering van de eigen organisatie is als volgt:

	Gebouwen en terreinen (incl. verbou- wingskosten)	Inventaris en overige materiële vaste activa	Totaal
Cumulatieve aanschafwaarde 1/1/2009	899.353	172.267	1.071.620
Cumulatieve afschrijving 1/1/2009	288.233-	112.362-	400.595-
Boekwaarde 1/1/2009	611.120	59.905	671.025
Mutaties in de boekwaarde			
* Investerings		8.948	8.948
* Afschrijvingen		18.895-	18.895-
	-	9.947-	9.947-
Cumulatieve aanschafwaarde 31/12/2009	899.353	181.215	1.080.568
Cumulatieve afschrijving 31/12/2009	288.233-	131.257-	419.490-
Boekwaarde 31/12/2009	611.120	49.958	661.078

De WOZ-waarde (per 1 januari 2009) van het onroerend goed aan de Zeeburgerdijk te Amsterdam bedraagt € 361.000 voor de twee appartementen en € 576.500 voor het kantoorgedeelte.

2. Beleggingen

De beleggingen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2009	2008
Onroerend goed	238.986	238.986
Effecten	1.844.512	2.048.826
	2.083.498	2.287.812

Het betreft de appartementen aan de Zeeburgerdijk 135 en 137 te Amsterdam, welke worden verhuurd aan derden. De waardering van de appartementen is gelijk aan de kantoorruimte, dat wil zeggen aanschafprijs verminderd met cumulatieve afschrijvingen berekend op lineaire basis en op basis van de geschatte economische levensduur van 40 jaar tot een maximum van 50% van de WOZ-waarde.

Effecten

	2009	2008
Aandelen:		
* Beursgenoteerd	573.356	508.142
Obligaties:		
* Nominale waarde	857.000	1.131.184
* Wijnaendts-Luijten Fonds (beursgenoteerde obligaties)	312.500	312.500
Overige effecten	101.656	97.000
	<u>1.844.512</u>	<u>2.048.826</u>

Mutaties in 2009	2009	2008
Stand per 1 januari	2.048.826	2.355.441
Mutaties in de boekwaarde:		
* Aankopen	-	-
* Verkopen en uitlotingen	186.300-	136.135-
* Correctie voorgaande jaren	124.185-	
* Koersverschillen	106.171	170.480-
Stand per 31 december	<u>1.844.512</u>	<u>2.048.826</u>

Vanwege het ongunstige beleggingsklimaat werd besloten in 2009 geen aankopen te doen. Voor een nadere specificatie van de post effecten wordt verwezen naar bijlage B.

3. Voorraden

De voorraad betreft de voorraad artikelen, die in de (web)winkel van de Vereniging worden verkocht.

4. Vorderingen

	2009	2008
Overige vorderingen	467.681	467.672
Overlopende passiva	82.071	75.395
	<u>549.752</u>	<u>543.067</u>

Overige vorderingen

	2009	2008
Vorderingen uit hoofde van nalatenschappen en legaten:		
* Nalatenschap Koedijk	200.000	-
	<hr/>	<hr/>
	200.000	-
Onderhoudssubsidies	147.864	137.696
R/C Jaar van de Molens 2007	-	88.001
Restauratiesubsidies	87.049	-
Te ontvangen subsidie Prins Bernhard Cultuurfonds	5.000	-
Te vorderen dividendbelasting	284-	988-
Lening Molenstichting Land van Heusden en Altena	11.345	11.345
Voorziening voor inbaarheid lening	11.345-	11.345-
Overige	28.052	242.963
	<hr/>	<hr/>
	467.681	467.672

Lening Molenstichting Land van Heusden en Altena

Dit betreft een in 2000 afgesloten renteloze lening aan de Molenstichting Land van Heusden en Altena ten behoeve van het afronden van de restauratie van de Noordeveldse Molen te Dussen. Met de stichting werd overeengekomen dat de lening binnen 5 jaar zou worden terugbetaald. Vanwege het ontbreken van de nodige middelen daartoe bij de stichting, heeft het bestuur van de Vereniging besloten de lening voorlopig buiten invordering te stellen en is een voorziening voor oninbaarheid getroffen.

Overlopende activa

	2009	2008
Vooruitbetaalde erfpacht	3.269	3.269
Vooruitbetaalde opstalverzekering	937	937
Vooruitbetaalde overige kosten	38.981	23.884
Te vorderen couponrente	24.694	33.116
Te vorderen couponrente Wijnaendts-Luijten Fonds	14.190	14.189
Te vorderen rente		-
	<hr/>	<hr/>
	82.071	75.395

5. Liquide middelen

	2009	2008
Deposito molen De Roos (Rabobank)	60.964	60.963
Kas	413	339
ABN AMRO Bank	6.959	13.813
Rabobank	55.536	21.920
Rabobank bedrijfstelerekening	25.809	19.612
MeesPierson	383.271	290.706
MeesPierson Wijnaendts-Luijten Fonds	108.538	89.205
MeesPierson Fonds Van Lange	2.305	2.238
Postbank Stokhuizen Publicatiefonds	1	566
Postbank	74.653	5.463
Fortis Bank	46.180	89.611
Kruisposten	0	10-
	<u>764.628</u>	<u>594.426</u>

6. Reserves

Het eigen vermogen betreft zowel het vrij besteedbare vermogen als het vastgelegd vermogen.

Verloopstaat eigen vermogen	Contin. Reserve	Overige reserve	Bestemm. fondsen	Fonds activa doelst.	Fonds activa bedrijfs- voering	Totaal
Stand per 1 jan 2009	879.892	1.054.442	511.451	53.294	653.599	3.152.678
Resultaatsbestemming 2009		141.156-	20.562			120.594-
Mutaties						
bestemmingsreserves						-
Toevoeging	42.988-	42.988				
bestemmingsreserves			-			-
Mutatie Fonds						
activa doelstellingen		1.056		1.056-		-
Mutatie Fonds						
activa bedrijfsvoering		7.479-			7.479	-
Overige mutaties		22.937-	22.937			-
Stand 31 dec 2009 (na winstbestemming)	836.904	926.914	554.950	52.238	661.078	3.032.084

De maximale omvang van de continuïteitsreserve bedraagt anderhalf maal de uitvoeringskosten van het boekjaar.

7. Fondsen

Bestemmingsfondsen

	2009	2008
Fonds Van Lange	136.751	133.951
Stokhuijzen Publicatie Fonds	64.251	40.364
Wijnaendts-Luijten Fonds	353.948	337.136
	<u>554.950</u>	<u>511.451</u>

Fonds Van Lange

Dit betreft een nalatenschap “onder de last om deze erfenis te gebruiken voor de aankoop van onroerende zaken in de Provincie Utrecht”.

In het kader van de resultaatsbestemming zal worden voorgesteld aan het saldo van het fonds € 2.800 toe te voegen, waardoor het saldo per 1 januari 2010 € 136.751 gaat bedragen.

Het verloop gedurende het boekjaar is als volgt:

	Na voorstel bestemming exploitatie- saldo 2009	Na voorstel bestemming exploitatie- saldo 2008
Stand per 1 januari	133.951	130.515
Bestemming/verdeling exploitatiesaldo:		
* ontvangen/nog te ontvangen rente	2.800	3.436
	<u>136.751</u>	<u>133.951</u>

Stokhuijzen Publicatie Fonds

Dit fonds betreft een in 1998 ontvangen nalatenschap. In overleg met de nabestaanden van mevrouw C. Stokhuijzen is door het bestuur besloten deze nalatenschap te bestemmen ten behoeve van publicatiedoelinden.

In het kader van de resultaatbestemming zal worden voorgesteld aan het saldo van het fonds € 22.937, zijnde de toevoeging bestemmingsreserve Molenstudies en € 950, zijnde renteopbrengst toe te voegen, waardoor het saldo per 1 januari 2010 € 64.251 gaat bedragen.

Het verloop gedurende het boekjaar is als volgt:

	Na voorstel bestemming exploitatie- saldo 2009	Na voorstel bestemming exploitatie- saldo 2008
Stand per 1 januari	40.364	39.240
Toevoeging bestemmingsreserve Molenstudies	22.937	
Bestemming/verdeling exploitatiesaldo:		
* ontvangen/nog te ontvangen rente	950	1.124
	<u>64.251</u>	<u>40.364</u>

Wijnaendts-Luijten Fonds

Dit fonds betreft een in 1995 ontvangen nalatenschap. Het rendement van dit op bankrekeningen aangehouden of in obligaties belegde vermogen wordt in het jaar volgend op het boekjaar ter beschikking gesteld voor het onderhoud aan molens in de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden. Van het rendement wordt 10% toegevoegd aan het kapitaal van het fonds en 10% aan Vereniging De Hollandsche Molen verstrekt wegens verrichte werkzaamheden. Het bestuur heeft besloten dat met ingang van 1 januari 1999 het koersresultaat op obligaties van dit fonds niet wordt meegenomen bij de berekening van de te besteden gelden van het fonds. Nieuwe obligaties worden tegen de nominale waarde gewaardeerd.

In het kader van de resultaatbestemming zal worden voorgesteld aan het saldo van het fonds € 16.812 toe te voegen, waardoor het saldo per 1 januari 2010 € 353.948 gaat bedragen.

Het verloop gedurende het boekjaar is als volgt:

	Na voorstel bestemming exploitatie- saldo 2009	Na voorstel bestemming exploitatie- saldo 2008
Stand per 1 januari	337.136	321.883
Herwaardering obligaties	-	-
Bestemming/verdeling exploitatiesaldo:		
* ontvangen/nog te ontvangen rente		135
* ontvangen/nog te ontvangen couponrente	16.812	16.812
* Bestedingen/aangegane verplichtingen		1.694-
* Beheersvergoeding De Hollandsche Molen		
	<u>353.948</u>	<u>337.136</u>

Fonds activa doelstellingen

De reserve activa doelstelling omvat die activa die in het kader van de doelstelling zijn vastgelegd. Deze activa heeft betrekking op de activa van molens en bijbehorend onroerend goed. Deze reserve kan daardoor niet vrij worden besteed. Een mutatie in de activapost molens en bijbehorend onroerend goed leidt tot overeenkomstige mutaties in deze reserve.

Fonds activa bedrijfsvoering

De reserve activa bedrijfsvoering omvat de activaposten (gebouwen en terreinen, inventaris en overige materiële vaste activa) waarin middelen zijn vastgelegd ten behoeve van de bedrijfsvoering. Om deze reden zijn deze middelen niet vrij besteedbaar.

8. Kortlopende schulden

	2009	2008
Belastingen en sociale premies	19.118	19.294
Overige schulden en overlopende passiva	1.069.424	983.161
	<u>1.088.542</u>	<u>1.002.455</u>

Belastingen en sociale premies

	2009	2008
Omzetbelasting	3.615	7.236
Loonheffing	15.503	12.058
Vennootschapsbelasting	-	-
	<u>19.118</u>	<u>19.294</u>

Overige schulden en overlopende passiva

	2009	2008
Aangegane verplichtingen uit ontvangen middelen:		
* Wijnaendts-Luijten Fonds	15.248	15.248
* Gravin van Bylandt Stichting	48.746	66.446
* Van Toorn-Scholten Stichting	4.852	8.352
* BankGiro Loterij	398.373	475.086
Te betalen overige kosten	310.254	335.180
Vooruitontvangen contributies	32.632	60.512
Overige vooruitontvangen bedragen	241.178	539
Reservering vakantiedagen	7.564	7.564
Reservering vakantiegeld	10.304	10.304
Overige	275	3.930
	<u>1.069.424</u>	<u>983.161</u>

Aangegane verplichtingen uit ontvangen middelen Gravin van Bylandt Stichting

In 2009 ontving De Hollandsche Molen van de M.A.O.C. Gravin van Bylandt Stichting een bedrag van € 26.000 voor bijdragen in het molenbehoud. Een specificatie van de toekenningen is opgenomen in hoofdstuk 9, baten eigen fondsenwerving.

Aangegane verplichtingen uit ontvangen middelen Van Toorn-Scholten Stichting

Deze stichting, welke tot voor kort anoniem wenste te blijven, stelt De Hollandsche Molen in staat voor de restauratie van verschillende molenprojecten toekenningen te doen. De Vereniging verzorgde voor deze stichting de selectie, toekenningen en uitbetalingen van bedragen na voltooiing van de betreffende projecten. Met ingang van 2006 verzorgt deze stichting zelf de uitbetalingen van bedragen.

BankGiro Loterij

In 2009 ontving De Hollandsche Molen uit de opbrengst 2008 van de BankGiro Loterij een bedrag van € 400.000. Uit de beschikbare middelen heeft het bestuur van De Hollandsche Molen toezeggingen

gedaan aan derden. Een specificatie van de toekenningen is opgenomen in hoofdstuk 12, aandeel in acties van derden.

Overige vooruit ontvangen bedragen/Allemolens.nl

De toename van deze post wordt veroorzaakt door de vooruit ontvangen subsidies in het kader van het project Allemolens.nl. In 2009 werd € 215.143 aan vooruit ontvangen bedragen opgenomen. Voor een toelichting wordt verwezen naar hoofdstuk 12 Subsidies.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Uit hoofde van operational-leasecontracten voor kantoorapparatuur en een auto bestaat per 31 december 2009 een resterende betalingsverplichting. Het contract voor kantoorapparatuur (kopieerapparaat) werd afgesloten op 1 augustus 2006 voor een periode van 72 maanden. Per jaarultimo bedraagt het aantal maanden 31 maanden en daardoor een huurverplichting van € 3.850. In 2009 werd een nieuw leasecontract voor de auto gesloten, welke nog een looptijd heeft van 28 maanden en een huurverplichting van € 20.045.

Toelichting samengevoegde staat van baten en lasten

9. Baten uit eigen fondsenwerving

	Realisatie 2009	Begroting 2009	Realisatie 2008
Contributies, donaties, giften en schenkingen	122.038	145.000	143.458
Nalatenschappen	209.633	35.000	43.804
Giftenacties	25.989	25.000	33.146
Baten verkopen	14.202		
Baten Gravin van Bylandt Stichting	26.000		
	397.862	205.000	220.408

Contributies, donaties, giften en schenkingen

Contributies, donaties, giften en schenkingen worden verantwoord in het jaar dat zij ontvangen worden.

Nalatenschappen

Nalatenschappen worden verantwoord in het jaar dat deze bekend worden en dat de omvang redelijkerwijs is in te schatten. Indien geen inschatting mogelijk is worden nalatenschappen verantwoord in de periode dat zij ontvangen worden.

Giftenacties

In 2008 werd een actie onder leden van De Hollandsche Molen gehouden voor vier molens van de vereniging in Noord-Holland, waar groot onderhoud uitgevoerd moet worden. In 2009 werd een extra giftenactie in april onder de leden gehouden.

Baten verkopen

De baten hebben betrekking op verkochte artikelen uit de winkel van de vereniging. Vanwege een verandering van Richtlijn 650 worden baten verkopen met ingang van 2009 onder baten eigen fondsenwerving opgenomen en niet meer als separate post in de winst- en verliesrekening.

Baten Gravin van Bylandt Stichting

Vanwege een verandering van Richtlijn 650 worden baten Gravin van Bylandt Stichting met ingang van 2009 onder baten eigen fondsenwerving opgenomen en niet meer onder Aandeel in acties van derden. In 2009 ontving De Hollandsche Molen van de M.A.O.C. Gravin van Bylandt Stichting een bedrag van € 26.000 ter verdeling onder molenprojecten in Nederland. Met het bestuur van de stichting is afgesproken dat van dit budget € 2.500 als kosten door De Hollandsche Molen aangemerkt mogen worden. Het bestuur heeft het resterende budget ad € 23.500 als volgt verdeeld:

Joeswert, Feerwerd (Winsum, GR)	€ 3.000
Sweachermolen, Langweer	€ 4.500
De Hoop, Roodkerk (Dantumadeel, FR)	€ 4.500
Rijn en Lek, Wijk bij Duurstede (UT)	€ 4.500
De Korenaar, Poortvliet	€ 2.500
molenromp Victoria, Oosteind (Oosterhout, NB)	€ 4.500

Voor de besteding in 2009 van toegekende gelden wordt verwezen naar verstrekte subsidies als onderdeel van hoofdstuk 18 Fondsen t.b.v. derden.

II. Aandeel in acties van derden

	Realisatie 2009	Begroting 2009	Realisatie 2008
Bijdrage BankGiro Loterij	400.000	400.000	400.000
Bijdrage BankGiro Loterij t.b.v. tv-programma	166.667	100.000	100.000
Bijdrage Gravin van Bylandt Stichting		30.000	26.000
	<u>566.667</u>	<u>530.000</u>	<u>526.000</u>

Bijdrage BankGiro Loterij Pojecten

In het boekjaar deed de BankGiro Loterij een toekenning van wederom € 400.000 aan De Hollandsche Molen. Met dit budget ondersteunt de vereniging diverse molenprojecten

Nog niet toegekend budget voorgaande jaren € 220.000

Toekenningen 2009:

Diverse molens Groninger Molenhuis	€ 50.000
Sweachmermolen, Langweer	€ 25.000
De Grote Molen, Broeksterwoude	€ 25.000
De Zwaan, Ouderkerk a/d Amstel	€ 25.000
Koggemolen Westuit 7, Aartswoud	€ 15.000
Brakepolder Watermolen	€ 5.000
De Huisman, Zaandam	€ 100.000
De Verwachting, Tholen	€ 25.000
De Korenbloem, Kortgene	€ 25.000
De Korenaar, Poortvliet	€ 15.000
Sint Antoniusmolen, Eerde	€ 50.000
molenromp Victoria, Oosteind	€ 25.000
Eigen molens de Hollandsche Molen	€ 30.000
Vergoeding De Hollandsche Molen	€ 50.000
Totaal toegekend 2009	€ 465.000
Overgeheveld naar 2010	€ 155.000

Voor de besteding in 2009 van toegekende gelden wordt verwezen naar verstrekte subsidies als onderdeel van hoofdstuk 18 Fondsen t.b.v. derden.

Bijdrage BankGiro Loterij t.b.v. tv-programma

In 2009 kende de BankGiro Loterij aan het Prins Bernhard Cultuurfonds, Stichting BOEi en De Hollandsche Molen een bedrag toe van € 500.000 voor de financiering van het tv-programma Restauratie. Het bedrag werd ontvangen door BOEi en gelijk verdeeld onder de drie organisaties.

Bijdrage M.A.O.C. Gravin van Bylandt Stichting

Vanwege een verandering van Richtlijn 650 worden baten Gravin van Bylandt Stichting zijnde een vermogensfonds met ingang van 2009 onder baten eigen fondsenwerving opgenomen en niet meer onder Aandeel in acties van derden.

12. Subsidies

	Realisatie 2009	Begroting 2009	Realisatie 2008
Allemolens.nl	60.857	350.000	22.441
Educatief molenaar WbDuurstede	12.500	12.500	
Jaar van de Molens restant	-	55.000	159.660
	<u>73.357</u>	<u>417.500</u>	<u>182.101</u>

Allemolens.nl

Augustus 2009 werd opdracht verleend voor dit project, waarbij de collecties molendocumentatie van De Hollandsche Molen niet alleen ontsloten, maar ook digitaal toegankelijk gemaakt worden voor onderzoekers, eigenaren, molenaars en het grote publiek. De totale kosten voor dit project bedragen € 411.000. In 2009 werden voor dit project de volgende subsidietoezeggingen ontvangen:

Senter Novem	€ 250.000
Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed	€ 35.000
Prins Bernhard Cultuurfonds	€ 25.000
VSB Fonds	€ 35.000
SNS Reaal Fonds	€ 35.000
M.A.O.C. Gravin van Bylandt Stichting	€ 6.000
Totaal	€ 386.000

Voor het tekort ad € 25.000 kan in 2010 nog een tweede aanvraag ingediend worden bij het Prins Bernhard Cultuurfonds.

In 2009 werd aan voorschotten van toegezegde subsidies totaal 276.000 ontvangen. De kosten bedroegen € 60.857 (zie hoofdstuk 17 Advisering) en hetzelfde bedrag is hier als bate opgenomen. Het restant ad € 215.143 is terug te vinden onder vooruit ontvangen bedragen (zie hoofdstuk 8 Kortlopende schulden).

Educatief molenaar Wijk bij Duurstede

Ter gelegenheid van het 350-jarig bestaan van molen Rijn en Lek te Wijk bij Duurstede ontving de Stichting De Wijkse Molen van de gemeente een subsidie van € 10.000. Met de opbrengst van eigen werving kwam hierdoor een budget beschikbaar om Han Mulder een jaar lang als educatief molenaar aan te stellen. Na overleg tussen de stichting en De Hollandsche Molen werd besloten dat de vereniging Han Mulder op tijdelijk contract voor een jaar in dienst zou nemen en de kosten hiervan door een subsidie van de stichting gedekt werden.

Jaar van de Molens restant

Bij het opstellen van de begroting werd er nog vanuit gegaan dat het restant van het budget voor het Jaar van de Molens over 2008 en 2009 verdeeld kon worden. Om boekhoudkundige redenen werd het

volledige bedrag echter als bate in 2008 opgenomen, hetgeen het verschil tussen realisatie en begroting 2009 verklaart.

13. Resultaat beleggingen

	Realisatie 2009	Begroting 2009	Realisatie 2008
Rente	11.193	15.000	16.434
Couponrente	55.784	70.000	53.009
(Stock)dividend	3.495	8.000	8.492
Dividend ledencertificaten Rabobank	4.963	5.000	5.061
Waardeverandering beleggingen	106.171	-	170.480-
Baten verhuur appartementen Zeeburgerdijk	8.929		
	<u>190.535</u>	<u>98.000</u>	<u>87.484-</u>

Rente e.d.

De opbrengst van rente en dividend bleef achter bij de begroting als gevolg van de dalende marktrente. Vanwege de onrust op de financiële markten werden daarnaast aflopende obligaties en aandelen voorlopig liquide gehouden, met ook hier een relatief lage rente als gevolg. Daarnaast daalt de couponrente als gevolg van het aflopen van hoogrentende obligaties.

Waardeverandering beleggingen

Na de forse waardedaling van de aandelenportefeuille als gevolg van de kredietcrisis in het tweede deel van 2008 werd met name in het tweede deel van 2009 een gunstig koersresultaat behaald.

Waardering beleggingen

De aandelenportefeuille wordt tegen marktwaarde gewaardeerd, obligaties tegen aanschafwaarde.

14. Overige baten

	Realisatie 2009	Begroting 2009	Realisatie 2008
Baten van activiteiten	126.700	106.000	85.018
Baten van projecten	3.569	40.500	1.369
Baten eigen molens	301.499	857.380	375.707
Baten verhuur appartementen Zeeburgerdijk		9.000	8.829
	<u>431.768</u>	<u>1.012.880</u>	<u>470.923</u>

Baten van activiteiten

	Realisatie 2009	Begroting 2009	Realisatie 2008
Bijdragen excursie		3.000	3.116
Bijdragen molencontactdag		3.000	
Examengeld vrijwillige molenaars		4.000	2.900
Opbrengst werk voor derden	126.700	96.000	79.002
	<u>126.700</u>	<u>106.000</u>	<u>85.018</u>

Bijdragen excursie/molencontactdag/examengeld vrijwillige molenaars

Met ingang van 2009 worden deze baten verrekend met de kosten binnen resp. draagvlakverbreding en belangenbehartiging.

Opbrengst werk voor derden

De realisatie 2009 betreft de advisering van overheden, diverse fondsen en BankGiro Loterij, verrichtte werkzaamheden ten behoeve van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en vergoede kosten en uren in het kader van de ondertunneling van molen De Roos te Delft.

Baten van projecten

	Realisatie 2009	Begroting 2009	Realisatie 2008
Arbo-project	1.369	8.000	155
Opbrengst PIP-project	2.200	2.500	829
Opbrengst Rrwr-project			385
Biotoopproject validatie		30.000	
	<u>3.569</u>	<u>40.500</u>	<u>1.369</u>

Het betreft hier nagekomen baten van hoofdzakelijk in het verleden gestarte projecten. Het project Biotoopvalidatie werd niet gerealiseerd vanwege het ontbreken van financiering.

Baten eigen molens

	Realisatie 2009	Begroting 2009	Realisatie 2008
Huren	11.147	7.000	10.771
Restauratiesubsidies	117.638	660.380	
Onderhoudssubsidies	57.472	60.000	284.300
Abrona-project			1.200
Tunnelproject De Roos Delft			49.436
Baten verkoop grond De Roos Delft	85.242	100.000	
Bijdrage BankGiro Loterij eigen molens	30.000	30.000	30.000
	301.499	857.380	375.707

Restauratie- en onderhoudssubsidies

In 2008 werden subsidietoekenningen van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed ontvangen voor de molens Rijn en Lek te Wijk bij Duurstede, De Roos te Delft, De Speelman te Overschie en De Jager te Oud-Vossemeer. In 2009 werd een subsidie toegekend voor molen De Jager te Zuurdijk. Met de restauratie van 4 van de 5 molens werd in 2009 een begin gemaakt en werden op basis van gedeclareerde facturen voorschotten aan restauratiesubsidies ontvangen.

In bijlage C is een specificatie opgenomen van de kosten en baten van onderhoud per molen.

Baten verkoop grond De Roos Delft

ProRail is voornemens om in Delft een spoortunnel onder molen De Roos te realiseren ter vervanging van het huidige bovengrondse tracé. Daartoe is een overeenkomst gesloten met De Hollandsche Molen, waarbij met ingang van 15 december 2009 de grond met molen, woonhuis en bijgebouwen in eigendom overgaat naar ProRail. Na voltooiing van de tunnel medio 2011 krijgt de vereniging de opstallen in erfpacht terug. Voor het verlies van eigendom is een schadevergoeding overeengekomen van € 100.000. Een deel van dit bedrag is reeds in de jaarrekening 2009 opgenomen.

Kostentoerekening

	DOELSTELLINGEN				eigen molens	WERVING BATEN			Beheer en admi- nistratie	Totaal 2009
	draagvlak- verbreding	belangen- behartiging	advisering	fondsen tbv derden		fondsen- werving	kosten verkopten	beleg- gingen		
Kosten van activiteiten	292.513	12.808	82.025	453.604	227.454	26.503	9.869	3.785	-	1.108.561
Salarissen/sociale lasten	64.770	21.590	46.501	8.304	18.268	12.000			129.327	300.760
Pensioenlasten	6.244	2.081	4.483	800	1.761	1.157			12.467	28.993
Ov. Personeelskosten	13.947	4.649	10.013	1.788	3.934	2.584			27.849	64.764
Huisvestingskosten	8.557	2.852	6.144	1.097	2.414	1.585			17.086	39.735
Kantoorkosten	11.302	3.767	8.115	1.449	3.188	2.094			22.568	52.483
Overige alg. kosten	15.327	5.109	11.004	1.965	4.323	2.840			30.604	71.171
	412.660	52.857	168.284	469.007	261.342	48.763	9.869	3.785	239.900	1.666.467

In de richtlijn 650 voor fondsenwervende instellingen is een nieuw model voor lastenverdeling opgenomen. In dit model wordt onderscheid gemaakt tussen kosten besteed aan doelstellingen, kosten

voor de werving van baten en kosten voor beheer en administratie. Binnen de richtlijn is de fondsenwervende instelling vrij om te bepalen welke kosten toegerekend worden aan beheer en administratie, mits een consistente methodiek wordt gehanteerd.

De Hollandsche Molen heeft gekozen voor een methodiek die logisch voortvloeit uit het systeem van meerjarenbeleidsplan en activiteitenplan. Bij het opstellen van het activiteitenplan 2009 is geïnventariseerd hoeveel uren de directie en medewerkers aan de vijf onderscheiden doelstellingen besteden en hoeveel uren betrekking hebben op interne organisatie. Gebleken is dat laatstgenoemde groep van werkzaamheden 43% van het totaal aantal uren betrof. Dit percentage is gehanteerd bij de berekening van de kosten beheer en administratie (zie hoofdstuk 23). Het bestuur heeft als maximale norm een percentage van 50% van de totale uitvoeringskosten gesteld.

Voor de onderlinge verhouding tussen de vijf doelstellingen is dezelfde verdeling als bij de begroting 2009 en jaarrekening 2008 aangehouden.

15. Draagvlakverbreding

De kosten van activiteiten kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Realisatie 2009	Begroting 2009	Realisatie 2008
CRM	10.435	10.000	14.661
Excursie	70-	3.000	3.061
Tijdschrift Molens	45.036	46.000	47.416
Fotowerk	1.068	500	769
Nationale Molen- en Gemalendag	35.181	30.000	30.221
tv-programma BankGiro Loterij Restauratie	166.667	100.000	100.000
Public relations	2.000	5.000	2.079
Molencanon	5.355	5.000	7.552
Internet	21.715	12.000	4.785
Moleneducatief.nl	1.583	20.000	31.021
Jaar van de Molens	3.543		
	<u>292.513</u>	<u>231.500</u>	<u>241.565</u>

Ledenadministratie/CRM

In 2008 is een nieuw CRM-systeem (Custom Relations Management) ingevoerd. Hierin zijn niet alleen de gegevens van leden en donaties van de vereniging opgenomen, maar ook die van vele andere relaties, waaronder moleneigenaren en molengegevens.

Excursie

Vanwege een verandering van Richtlijn 650 wordt met ingang van 2009 het resultaat van baten en lasten van de excursie in de jaarrekening opgenomen. De inschrijvingsgelden van de deelnemers bedroegen in het verslagjaar € 2.480, de kosten van de excursie naar Schiedam waren € 2.410.

Tijdschrift Molens/Fotowerk

Indien deze kosten gezamenlijk bekeken worden vertoont de realisatie nauwelijks een verschil met de begroting. Kosten van fotowerk worden namelijk steeds vaker onder Blad Molens geboekt i.p.v. onder Fotowerk.

Nationale Molen- en Gemalendag/Moleneducatief.nl/Molencanon/internet

Het totaal aan kosten van deze activiteiten (€ 63.834) bleef binnen het totaal aan begrote kosten (€ 67.000). Bij het opstellen van de begroting werd er nog vanuit gegaan dat deze activiteiten gefinancierd konden worden uit het restant van het budget voor het Jaar van de Molens. Om boekhoudkundige redenen werd het volledige bedrag echter als bate in 2008 opgenomen, waardoor deze kosten geheel ten laste van het resultaat komen (zie ook hoofdstuk 12 Subsidies).

Jaar van de Molens

Dit betreft kosten die in 2009 gemaakt werden in verband met de afronding van de werkzaamheden van Stichting Jaar van de Molens 2007 en de opheffing van de stichting.

16. Belangenbehartiging

De kosten van activiteiten kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Realisatie 2009	Begroting 2009	Realisatie 2008
Molencontactdag	1.000-	3.000	2.632
Visiedocument	2.281		
Examens vrijwillige molenaars	11.527	12.000	12.923
	<u>12.808</u>	<u>15.000</u>	<u>15.555</u>

Molencontactdag

Vanwege een verandering van Richtlijn 650 wordt met ingang van 2009 het resultaat van baten en lasten van de molencontactdag in de jaarrekening opgenomen. De inschrijvingsgelden van de deelnemers bedroegen in het verslagjaar € 3.688, de kosten van de dag in Amersfoort waren € 2.688.

Visiedocument

Dit betreft de kosten voor het maken van de brochure De toekomst van de molens, Visiedocument Molenbehoud van Vereniging De Hollandsche Molen.

Examens vrijwillige molenaars

Vanwege een verandering van Richtlijn 650 wordt met ingang van 2009 het resultaat van baten en lasten van de examens voor vrijwillig molenaar in de jaarrekening opgenomen. De examengelden van de kandidaten bedroegen in het verslagjaar € 3.865, de kosten van het organiseren en afnemen van de examens waren € 15.392.

17. Advisering

De kosten van activiteiten kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Realisatie 2009	Begroting 2009	Realisatie 2008
Technische Advisering	1.991	3.000	1.822
Molenbiotoop Advisering	2.313	2.500	2.144
Workshop biotoop			1.461
Biotoopproject validatie		30.000	
Stichting Molendocumentatie	8.204	8.000	8.162
Pip-project	4.564	2.500	
Arbo-project	4.096	8.500	955
Biotoopproject 2007		1.100	64
Discussieforum Bazelmans			834
Allemolens.nl	60.857	350.000	16.263
Archiefbewerking			3.570
Rrwr Project			1.440
	<hr/> 82.025	<hr/> 405.600	<hr/> 36.715

Stichting Molendocumentatie (SMD)

In 2004 kwamen de besturen van De Hollandsche Molen en de SMD, welke de bibliotheek, het archief en de collecties molendocumentatie van de Vereniging beheert, tot overeenstemming over de financiële verhoudingen. Afsproken werd dat investeringen in computers, software en meubilair door De Hollandsche Molen worden gedaan. De stichting krijgt daarnaast een subsidie van de vereniging voor haar onkosten (reiskosten bestuur en vrijwilligers, kantoorbehoeften, etc.).

Pip-project

Het betreft hier hoofdzakelijk hostingskosten voor het opslaan van digitale informatie.

Arbo-project

In 2009 zijn voorbereidingen getroffen voor het maken van een Arbocatalogus. Tot realisatie van de catalogus is vooralsnog niet overgegaan, vanwege de afwijzing van een subsidieaanvraag hiervoor.

Allemolens.nl

Zie hiervoor de toelichting bij vooruitontvangen bedragen onder hoofdstuk 8 Kortlopende schulden.

18. Fondsen t.b.v. derden

De kosten van activiteiten kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Realisatie 2009	Begroting 2009	Realisatie 2008
Projecten Wijnaendts-Luijten Fonds	27.500		
Projecten budget Van Bylandt Stichting	26.000	30.000	26.000
Projecten budget BankGiro Loterij	400.104	400.000	400.000
	<u>453.604</u>	<u>430.000</u>	<u>426.000</u>

Projecten budget Wijnaendts Luijten Fonds

Dit fonds is voortgekomen uit een ontvangen nalatenschap in 1995 van Mevrouw Wijnaendts-Luijten en is in beheer bij de Stichting FAOM. Conform de testamentaire doelstelling wordt in het jaar volgend op het boekjaar de opbrengst van het vermogen aangewend voor het onderhoud van molens in de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden. Zie ook het onderdeel Bestemmingsfondsen onder hoofdstuk 7 Fondsen.

Het in de jaarrekening 2009 opgenomen bedrag betreft de toe te kennen budgetten van 2008 en 2009.

Projecten budget M.A.O.C. Gravin van Bylandt Stichting

In 2009 werden toekenningen gedaan tot een totaal van € 26.000 (zie hoofdstuk 11).

Projecten budget BankGiro Loterij

In 2009 werden toekenningen gedaan tot een totaal van circa € 400.000 (zie hoofdstuk 11).

19. Eigen molens

De kosten van activiteiten kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Realisatie 2009	Begroting 2009	Realisatie 2008
Project verzelfstandiging molenbezit		1.000	
Restauratiekosten	100.988	660.380	510
Onderhoudskosten	84.835	80.000	319.101
Verzekeringen en belastingen	33.761	30.000	30.336
Beheerskosten eigen molens		7.500	
Abrona Project			22.252
Tunnelproject De Roos te Delft	7.870		42.575
	<u>227.454</u>	<u>778.880</u>	<u>414.774</u>

Restauratiekosten

Dit betreft de restauratiekosten van de molens Rijn en Lek te Wijk bij Duurstede, De Roos te Delft, De Jager te Oud-Vossemeer en De Zwaluw te Zuurdijk.

Onderhoudskosten

In het verslagjaar werd opdracht verleend voor diverse werkzaamheden aan de eigen molens. In bijlage C is een specificatie opgenomen van de kosten en baten van onderhoud per molen.

Tunnelproject De Roos te Delft:

Het betreft hier de kosten van juridisch advies voortvloeiend uit het voornemen van ProRail een tunnel onder molen De Roos aan te leggen. Deze kosten zijn vergoed door ProRail en terug te vinden onder hoofdstuk 14 Overige baten.

20. Kosten eigen fondsenwerving

De kosten van activiteiten kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Realisatie 2009	Begroting 2009	Realisatie 2008
Contributieinning	6.426	8.000	7.702
Folder		10.000	
Kosten extra giftenacties	7.208	8.000	11.314
Nalatenschappen	3.000	5.000	
Kosten verkopen	9.869		
	<u>26.503</u>	<u>31.000</u>	<u>19.016</u>

Folder

De uitgave van een nieuwe verenigingsfolder is doorgeschoven naar 2010.

Kosten extra giftenacties

In 2009 werd een extra giftenactie in april onder de leden gehouden. De baten bedroegen € 25.989 (zie hoofdstuk 9 Baten eigen fondsenwerving).

Nalatenschappen

In 2009 werd meegedaan aan de campagne Week van het testament.

21. Kosten verkopen

De kosten hebben betrekking op aangeschafte artikelen t.n.v. de winkel van de vereniging. Vanwege een verandering van Richtlijn 650 worden kosten verkopen met ingang van 2009 onder kosten eigen fondsenwerving opgenomen en niet meer als separate post in de winst- en verliesrekening.

22. Kosten van beleggingen

De kosten hebben betrekking op het advies van MeesPierson en provisie/kosten effecten.

23. Kosten beheer en administratie

De totale uitvoeringskosten zijn als volgt te specificeren:

	Realisatie 2009	Begroting 2009	Realisatie 2008
Salarissen en sociale lasten	300.760	301.805	267.869
Pensioenlasten	28.993	32.000	33.067
Ov. Personeelskosten	64.764	93.500	87.477
Huisvestingskosten	39.735	51.000	38.589
Kantoorkosten	52.483	80.200	58.648
Overige algemene kosten	71.171	62.550	78.282
	557.906	621.055	563.932

In het voorafgaande is reeds gemeld dat de kosten van beheer en administratie 43% uitmaken van de totale uitvoeringskosten.

Salarissen en sociale lasten

	Realisatie 2009	Begroting 2009	Realisatie 2008
Salarissen	285.913	296.000	266.993
Wettelijke Sociale lasten	40.190	38.480	39.690
Verzuimverzekering/doorbelaste salariskosten	25.343-	32.675-	38.814-
	300.760	301.805	267.869

In het verslagjaar waren 9 mensen in dienst van De Hollandsche Molen (6,3 f.t.e.). In 2009 werd een uitkering ontvangen van de verzuimverzekering i.v.m. langdurige arbeidsongeschiktheid van een van de medewerkers. Daarnaast werd voor het project Allemolens.nl € 20.724 aan salariskosten doorbelast.

Overige personeelskosten

	Realisatie 2009	Begroting 2009	Realisatie 2008
Verzuimverzekering	9.007	25.000	25.847
Arbodienst Maetis	1.360	2.500	2.042
BHV	925	1.000	
Uitzendbureau's	20.915	25.000	25.290
Reis- en verblijfkosten	10.895	13.000	12.145
Kantinekosten	1.376	1.500	1.175
Leasekosten	11.408	12.000	15.915
Doorbelasting leasekosten	4.606-	6.600-	4.544-
Eigen bijdrage leasekosten	5.400-	5.400-	5.450-
Op de hei-dag		2.500	1.776
Studiekosten	715	3.000	2.318
Wervingskosten	14.623	15.000	
Overige personeelskosten	3.546	5.000	10.962
	64.764	93.500	87.477

Huisvestingskosten

	Realisatie 2009	Begroting 2009	Realisatie 2008
Afschrijvingen	1.056	1.100	1.056
Erfpacht	9.801	10.000	9.798
Onderhoudskosten	2.111	5.000	2.165
Onroerende Zaak Belasting	1.429	2.500	1.191
Opstalverzekering	937	1.000	2.378
Energiekosten	14.479	15.000	11.941
Servicekosten	9.805	16.000	9.664
Rioolbelasting	117	400	396
	39.735	51.000	38.589

De huisvestingskosten hebben betrekking op de exploitatie van het onroerend goed aan de Zeeburgerdijk te Amsterdam.

Kantoorkosten

	Realisatie 2009	Begroting 2009	Realisatie 2008
Kantoorbenodigdheden	5.680	6.000	6.009
Afschrijvingen	18.895	40.000	21.657
Computerkosten	5.307	6.500	5.296
Abonnementen en contributies	4.032	4.000	5.767
Portokosten	6.383	6.000	5.783
Telefoonkosten	4.620	5.000	5.029
Administratiekosten	4.321	4.000	3.339
Kopieerkosten	1.874	1.700	1.586
Drukwerk	1.282	5.000	4.179
Reparatie en onderhoud	89	2.000	3
	52.483	80.200	58.648

Overige algemene kosten

	Realisatie 2009	Begroting 2009	Realisatie 2008
Accountants- en jaarrekeningkosten	34.802	31.000	30.455
Kosten CBF-keur	1.690	850	810
Notariskosten KvK	107	200	116
Assurantiekosten	5.659	3.000	3.074
Representatiekosten	4.657	4.000	4.603
Bankkosten	1.370	1.500	1.461
Vergaderkosten	13.658	14.000	12.398
Overige kosten	9.228	8.000	25.365
	71.171	62.550	78.282

24. Correctie jaarrekening 2008

In de jaarrekening 2008 is het beleggingsfonds MP/Cardogan MNF per abuis twee maal opgenomen, namelijk obligatiefonds én als aandelenfonds. Hierdoor dient in de jaarrekening 2009 een correctie doorgevoerd te worden € 124.185. Het beleggingsfonds is in de jaarrekening 2009 alleen onder aandelen opgenomen (zie bijlage B).

Belastingen

De Koningspil B.V. is belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Per 31 december 2009 bestaat een compensabel verlies van ongeveer € 354.000 (2008: € 395.000), dat verrekenbaar is met eventuele toekomstige positieve fiscale resultaten van De Koningspil B.V.

Vereniging De Hollandsche Molen en Stichting Fonds Aankoop en Onderhoud Molens zijn niet belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting.

Enkelvoudige balans per 31 december 2009

In euro's

	Realisatie 2009	Realisatie 2008
Vaste activa		
Materiële vaste activa in het kader van de doelstelling	52.238	53.294
Materiële vaste activa voor de bedrijfs- voering van de eigen organisatie	49.958	59.905
Totaal vaste activa	102.196	113.199
Vlottende activa		
Vorraden	9.432	5.509
Vorderingen	1.778.479	1.943.325
Liquide middelen	221.902	177.338
Totaal vlottende activa	2.009.813	2.126.172
Totaal activa	2.112.009	2.239.371
Vermogen	222.347	245.955
Kortlopende schulden		
Groepsmaatschappijen	815.806	1.012.192
Belastingen en sociale premies	19.118	19.294
Overige schulden en overlopende passiva	1.054.738	961.930
Totaal kortlopende schulden	1.889.662	1.993.416
Totaal passiva	2.112.009	2.239.371

Enkelvoudige staat van baten en lasten over 2009

	Realisatie 2009	Realisatie 2008
BATEN		
Baten eigen fondsenwerving	331.471	194.304
Kosten eigen fondsenwerving	10.435	19.016
<i>Als percentage van baten</i>	3%	10%
Nettobaten eigen fondsenwerving	321.036	175.288
Aandeel in acties van derden	592.667	526.000
Subsidies van overheden/derden	206.667	181.358
Baten activiteiten doelstelling	398.809	431.935
Financiële baten en lasten	0	3.190
Overige baten en lasten	147.277	406.158
	<hr/> 1.345.419	<hr/> 1.548.641
Totaal beschikbaar voor doelstelling	1.666.455	1.723.929
LASTEN		
Besteed aan doelstelling	1.083.154	1.140.791
Personeelskosten	394.518	388.413
Afschrijvingen	19.950	22.713
Overige bedrijfskosten	168.832	172.012
Kosten bedrijfsvoering	583.301	583.138
<i>% van besteed aan doelstelling</i>	35%	34%

Toelichting behorende tot de enkelvoudige jaarrekening 2009

Algemeen

De samengevoegde jaarrekening maakt deel uit van de jaarrekening 2009 van Vereniging De Hollandsche Molen.

Voor zover posten uit de balans en staat van baten en lasten hierna niet nader zijn toegelicht, wordt verwezen naar de toelichting op de samengevoegde balans en staat van baten en lasten.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

De grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gelijk aan die voor de samengevoegde balans en staat van baten en lasten.

Overzicht groepsmaatschappijen

Vereniging De Hollandsche Molen staat aan het hoofd van de volgende groep:

Naam	Vestigingsplaats	Aandeel in geplaatst kapitaal %
In samenvoeging opgenomen		
Stichting Fonds Aankoop en Onderhoud Molens	Amsterdam	-
Stichting Fonds Aankoop en Onderhoud Molens heeft de volgende deelneming:		
De Koningspil B.V.	Amsterdam	100

Als gevolg van de personele unie tussen de besturen van de Vereniging en stichting, kan het bestuur van de Vereniging beslissende zeggenschap uitoefenen over de stichting.

Vorderingen

	2009	2008
Groepsmaatschappijen	1.733.414	1.522.411
Belastingen en premies	0	-
Overige vorderingen	1.977	402.750
Overlopende activa	43.088	18.164
	<u>1.778.479</u>	<u>1.943.325</u>

Groepsmaatschappijen

Dit betreft een rekening-courantvordering op Stichting Fonds Aankoop en Onderhoud Molens ad € 1.283.886 (2008: € 1.077.158), alsmede de te ontvangen bijdrage van Stichting Fonds Aankoop en Onderhoud Molens ad € 206.667 (2008: € 445.253) ter hoogte van het exploitatietekort van de Vereniging over het boekjaar. Over het gemiddelde saldo wordt geen rente berekend per jaar.

Vermogen

	2009	2008
Bestemmingsreserves	222.347	249.455
Bestemde Fondsen	-	3.500-
	<u>222.347</u>	<u>245.955</u>

Bestemmingsreserves

De mutaties in de bestemde reserves over 2009 respectievelijk 2008 worden niet rechtstreeks toegevoegd of onttrokken aan de reserves. De desbetreffende mutaties zijn verwerkt in de staat van baten en lasten over 2009 respectievelijk 2008, en worden via de bestemming/verdeling van het exploitatiesaldo gemuteerd op de reserves.

De bestemmingsfondsen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Na voorstel bestemming exploitatie- saldo 2009	Na voorstel bestemming exploitatie- saldo 2008
Egalisatiereserve geschonken meubilair	36.926	36.926
Onderhoudsfonds De Roos	62.830	62.830
Prins Bernhard Noodfonds	33.296	33.296
Molenstudies	-	22.937
Jubileumproject Overijssel	-	4.171
Overschot Jaar van de Molens	79.295	79.295
Jubileumproject Tholen	10.000	10.000
	<u>222.347</u>	<u>249.455</u>

Prins Bernhard Noodfonds

Het bestuur van De Hollandsche Molen kan uit dit budget toekenningen doen aan derden in geval van calamiteiten.

Molenstudies

Over het verslagjaar zal vanuit de bestemming/verdeling van het exploitatiesaldo de gebruikelijke reservering gedaan worden ten behoeve van een wetenschappelijke uitgave van De Hollandsche Molen. In 2006 besloot het bestuur van De Hollandsche Molen dat het restant van deze bestemde reserve wordt toegevoegd aan het Stokhuizen Publicatiefonds. Dit is in 2009 geëffectueerd.

Jubileumproject Overijssel

De reserve is bestemd voor een publicatie over de oliemolen De Passiebloem te Zwolle.

Jubileumproject Tholen

De reserve is bestemd voor een project t.b.v. de molens in de gemeente Tholen. Over de exacte invulling vindt nog overleg plaats.

Groepsmaatschappijen

Dit betreft de rekening-courantschuld aan De Koningspil B.V. Over het gemiddelde saldo wordt geen rente berekend.

Subsidies van overheden en derden

	2009	2008
Digitaliseren met beleid		22.441
Jaar van de Molens restant		158.917
Vergoeding negatief exploitatiesaldo door Stichting Fonds Aankoop en Onderhoud Molens	206.667	-
	<u>206.667</u>	<u>181.358</u>

De vergoeding van het FAOM van het negatief exploitatiesaldo van de vereniging nam toe t.o.v. 2008 als gevolg van de structurele aanzuivering van het tekort van De Hollandsche Molen.

Het bestuur
W.M. Verver-Aartsen (voorzitter)
Drs. P.C. van den Brink (vice voorzitter)
Mr drs. E.S. Rijnders (secretaris)
Mr drs. Th.W.C. Brok (penningmeester)
Drs. D.J. Braaij
Dr. H. Kaag-van der Boon
Drs. L.M. van Term

Amsterdam, 19 mei 2010
De directie

L.M. Endedijk

Bijlagen

A. Overzicht van molens en bijbehorend onroerend goed

De post molen en bijbehorend onroerend goed onder de materiële vaste activa bestaat uit de volgende molens per 31 december 2009. Tevens is per molen de actuele WOZ-waarde aangegeven:

	Boekwaarde	WOZ-waarde	Verzekerde waarde
Standerdmolen, Batenburg	1	453	661.100
De Roos, Delft	1	105.000	
Zuiderpoldermolen, Edam	1	141.000	834.400
Braakmolen, Goor	1	1	796.300
De Zwaan, Ouderkerk aan de Amstel	1	154.000	885.000
De Jager, Oud-Vossemeer	1	6.000	822.000
De Speelman, Overschie	1	44.641	1.133.500
De Slokop, Spaarndam	1	391.500	889.100
Het Noorden, Texel	1	58.000	861.200
Stenen gemaal bij Het Noorden, Texel	1	-	55.800
Nooit Gedacht, Warnsveld	1	PM	1.004.600
Rijn en Lek, Wijk bij Duurstede	1	PM	1.096.400
De Zwaluw, Zuurdijk	1	500	905.600
Inforuimte, Wijk bij Duurstede	1	24.000	156.000
Woning molen De Roos, Delft	-	409.000	
	14	1.334.095	10.101.000

De molen en woning bij molen De Roos te Delft zijn met ingang van 15 december 2009 verzekerd door ProRail.

B. Effectenportefeuille

B. EFFECTENPORTEFEUILLE	Aantal	Nominale waarde	Beurswaarde
ING 01/11 5,875%		257.000,00	265.481,00
FLRTE Fortis LUX. FIN 05-12 4,75%		100.000,00	90.750,00
EIB FX-T-FL MTNTE 05-25 5%		120.000,00	97.860,00
ABN AMRO BANK N.V. SUB. 6,25%		110.000,00	112.200,00
NED.WATERSCH.BK SR 4%		120.000,00	125.232,00
SNS BANK 6%		100.000,00	102.365,00
ABN AMRO BANK N.V. MTNTE 3,25%		50.000,00	49.660,00
Totaal obligaties		857.000,00	843.548,00
Obligaties Wijnaendts-Luijten Fonds			
BBR Fortis Convert. Obl.01/11 5,5%		72.500,00	76.648,00
ING SUB 01/12 5,5%		70.000,00	76.601,00
ING 00/10 6%		100.000,00	105.764,00
RABO NED. -SR-MTNTE 2003-2013 4,25%		70.000,00	76.021,00
SNS Bank Nederland I/II 00/07 6%			
		312.500,00	335.034,00
Aandelen			
Dcadogan MNF	1.039		89.527,00
Capital I.Fd.Sv.Euro.Eq.-B-	5.700		53.010,00
Cazenove int FD-PAN EUR-B-	27.916		70.007,00
Comgest Growth Europe PLC	3.700		35.076,00
GAM Star Fd. Europ. Eur Acc	160		29.294,00
Davis Value Fund SICAV -A	2.990		52.074,00
Leveraged Cap. Holdings N.V.	330		54.140,00
Fidelity Pacific Fund SV.	4.000		47.334,00
CREDIT AGRIC.EM.MKT-CLCAP	1.350		28.047,00
MAGELLAN (COMGEST)-D/DIS-	14		19.843,00
AAB HIGH INCOME EQUITY-18	305		15.903,00
Cadogaan MNF AD SP	126		9.318,00
MLIIF World Energy	539		8.554,00
MLIIF World Mining	529		24.710,00
F PG	45		36.519,00
Totaal aandelen			573.356,00
RABO ledencertificaten	3.880		101.656,00

C. Overzicht van baten en lasten m.b.t. het onderhoud van de eigen molens en bijbehorend onroerend goed over 2009

	Baten		Lasten	Saldo	
	Baten Huren	Subsidie s Onderhoud			verzekeringen en belastingen
Standerdmolen, Batenburg		549	1.670	1.782	2.903
De Roos, Delft	2.575	1.616	2.578	4.021	2.408
Zuiderpoldermolen, Edam	1.963	1.058	96	2.637	-287
Braakmolen, Goor		4.523	7.440	3.237	6.154
De Zwaan, Ouderkerk aan de Am:	1.808	7.515	2.156	2.690	-4.478
De Jager, Oud-Vossemeer		2.031	606	1.707	282
De Speelman, Overschie		1.699	744	3.056	2.101
De Slokop, Spaarndam		1.300	500	2.900	2.100
Het Noorden, Texel		1.606	2.887	2.543	3.824
Nooit Gedacht, Warnsveld		28.518	21.663	3.549	-3.306
Rijn en Lek, Wijk bij Duurstede		6.496	138	2.445	-3.913
De Zwaluw, Zuurdijk		537	544	2.241	2.248
Inforuimte, Wijk bij Duurstede	4.800				-4.800
Bemalingsgebouw, Texel		25			-25
Woning molen De Roos, Delft					0
Molens algemeen		30.000			-30.000
	11.147	87.472	41.022	32.807	-24.790

D. Overzicht van baten uit giften, nalatenschappen en legaten

Nalatenschap Koedijk	€	200.000
----------------------	---	---------

E. Overzicht van de samengevoegde baten en lasten uit eigen fondsenwerving over de laatste drie jaren

	2009	2008	2007
Baten uit eigen fondsenwerving			
* contributies, donaties, giften en schenkingen	122.038	143.458	125.097
* Nalatenschappen	209.633	43.804	159.279
* Giftenacties	25.989	33.146	
* Baten verkopen	14.202		
* Gravin van Bylandt Stichting	26.000		
	<u>397.862</u>	<u>220.408</u>	<u>284.376</u>
Kosten uit eigen fondsenwerving			
* directe kosten	26.503	19.016	3.088
* uitvoeringskosten	22.260	21.963	27.837
	<u>48.763</u>	<u>40.979</u>	<u>30.925</u>
Nettobaten uit eigen fondsenwerving	349.099	179.429	253.451
Kosten uit eigen fondsenwerving in % van baten uit eigen fondsenwerving	12%	19%	11%

F. Samengevoegde begroting 2010, vastgesteld door het bestuur van De Hollandsche Molen.

BATEN	Begroting 2010
9 Baten eigen fondsenwerving	316.000
10 Baten verkopen	10.000
11 Aandeel in acties van derden	426.000
12 Subsidies	247.500
13 Resultaat beleggingen	98.000
14a Baten van activiteiten	136.000
14b Baten van projecten	-
14c Baten eigen molens	117.000
14d Baten verhuur appartementen Zeeburgerdijk	8.500
	1.359.000
LASTEN	Begroting 2010
Besteed aan doelstellingen	
15 Draagvlakverbreding	132.250
16 Belangenbehartiging	212.500
17 Advisering	13.905
18 Fondsenwerving t.b.v derden	426.000
19 Eigen molens	112.900
	897.555
Werving baten	
10 Kosten eigen fondsenwerving	48.250
	15%
11 Kosten verkopen	5.000
14 Kosten van beleggingen	5.000
	58.250
Uitvoeringskosten	
21a Salarissen en sociale lasten	255.106
21b Pensioenlasten	32.000
21c Ov. Personeelskosten	79.701
21d Huisvestingskosten	46.050
21e Kantoorkosten	56.406
21f Overige algemene kosten	63.767
	533.030
	1.488.835
Resultaat	129.835-

Aan: de Algemene Vergadering van De Hollandsche Molen, Vereniging tot Behoud van Molens

ACCOUNTANTSVERKLARING

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2009 van De Hollandsche Molen, Vereniging tot Behoud van Molens in Nederland te Amsterdam bestaande uit de samengevoegde balans per 31 december 2009 en de samengevoegde staat van baten en lasten over 2009 met de toelichting gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de vereniging is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 650 “Fondsenverwervende instellingen”. Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de entiteit. Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van schattingen die het bestuur van de vereniging heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening..

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de samengevoegde jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van De Hollandsche Molen, Vereniging tot Behoud van Molens in Nederland per 31 december 2009 en van het resultaat over 2009 in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 650 “Fondsenverwervende instellingen”.

Tevens zijn wij nagegaan dat het jaarverslag voor zover wij dat kunnen beoordelen verenigbaar is met de jaarrekening.

Utrecht, 21 juli 2010

BDO Audit & Assurance B.V.

Namens deze,

w.g. R.W.A. Eradus RA